

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Anden behandling af lovforslag nr. L 124: Forslag til lov om ændring af lov om strukturforanstaltninger vedrørende fiskerisektoren. (Statslig medfinansiering af investeringer i private fiskerihavne).

Af fødevareministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 19/1 2006. Første behandling 27/1 2006. Betænkning 1/3 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 160: Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme. (Ophævelse af opsigelsesvarsler for lejemål og regler om husdyrhold og arealkrav m.v.).

Af fødevareministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 1/3 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jens Kirk (V):

Fødevareerhvervet er moderne og vigtigt for Danmark. Erhvervet er for længst på vej mod målene i 2015-planen, når vi snakker globalisering. Fødevarevirksomhederne har i mange år deltaget i globaliseringen. Derfor er det også af vital betydning, at det lovforslag, vi behandler her i dag, matcher de udfordringer, primærerhvervet står over for, og at loven fortsat er så rummelig, at der for hel- og deltidslandmænd, der har evner og lyst, fortsat er plads til årlige effektivitetsforbedringer på 8-10 pct.

Procenter, som ingen andre erhverv kan præsentere, men som i lyset af det krydspres, erhvervet er underlagt, har været og stadig er nødvendige, hvis dansk landbrug skal overleve økonomisk og fortsat give plads til mange gode arbejdspladser. Jeg er imidlertid ikke i tvivl om, at dansk landbrug nok skal overleve, for de har taget globaliseringsudfordringen op.

Kl. 15.55

Derfor er det også ubegribeligt for mig, når mennesker med en tilsyneladende stor indsigt i forholdene varsler landbrugets og fødevarerindustriens snarlige død. Parolen lyder, at vi skal være et videnssamfund, der satser på fremtidens brancher såsom it og bioteknologi. Her er der ikke plads til gammeldags og beskidt løntungt fødevareerhverv i fremtidens Danmark.

Har man imidlertid bare skyggen af indsigt i forholdene omkring fødevareerhvervet, må man være lodret uenig ikke bare i konklusionen, men i særdeleshed i præmisserne. Det danske fødevareerhverv er en af vores mest moderne erhvervssektorer, som er og altid har været baseret på intensiv forskning. Det er ikke et løntungt, men et kapitaltungt erhverv, som hvert år overgår det øvrige erhvervsliv i produktionsstigninger. Sammen med søfarten udgør fødevarerproduktionen Danmarks største marked for eksportartikler.

En opgørelse fra Danmarks Statistik for 2005 viser, at fødevarer som ressourceområde, dvs. med alt iberegnet lige fra marken til køledisken, genererer en omsætning på ca. 540 mia. kr., hvilket gør fødevareerhvervet til Danmarks største ressourceområde. Samme opgørelse viste en eksport på 118 mia. kr. og en beskæftigelse på ca. 200.000 personer. Derfor kan der slet ikke være

tvivl om fødevarerhvervets betydning for Danmark. I nogle af de nuværende amter er 30-35 pct. af de private arbejdspladser afledt af landbrugets produktion, hvilket gør det meget aktuelt, at vi med nærværende lovforslag sørger for gode rammebetingelser.

Elementerne i lovforslaget skal jeg ikke gøre så meget ud af, de er kendte, men bare kort nævne, at Venstre selvfølgelig går ind for det foreslåede, nemlig at der gives hjemmel til at ændre arealkravet vedrørende husdyrproduktion ved fastsatte regler under hensyn til teknologisk udvikling og strukturudvikling, at det gøres lettere for ejere af mindre ejendomme at udvide ejendommen til en rentabel størrelse, og at der foretages en ændring af lejereglerne for bolig på landbrugsejendomme.

Med en sænkning af realkravet fjernes en væsentlig årsag til skyhøje jordpriser i områder med stor husdyrtæthed, og det må forventes, at eksport af smågrise vil falde til gavn for dyrevelfærden og den hjemlige beskæftigelse. Samtidig gives der på baggrund af teknologisk udvikling hjemmel til en ny bekendtgørelse, som giver mulighed for, at landmænd kan udvide til 950 dyreenheder på bedriften, såfremt visse skærpede dyrevelfærdskrav opfyldes.

Med disse to ændringer af den gældende lov sikres grundlaget for en dynamisk udvikling af erhvervet.

Lovforslagets andet hovedelement er uddannelseskra­vet og en lempelse af ejendommens størrelse for landmænd, som ønsker fortrinsstilling til suppleringsjord. Disse to ændringer af loven sikrer muligheden for udviklingen af de helt små ejendomme.

Endelig indeholder lovforslaget en tilpasning til lejeloven, således at landbrugsloven kun rummer en undtagelse i forhold til lejeloven vedrørende opsigelsesfristen i de tilfælde, hvor udlejer selv skal anvende det udlejede til egen bolig.

Ovennævnte kort skitserede ændringer af landbrugsloven er et nødvendigt skridt for at skabe forudsætninger for vækstmuligheder i jordbrugerhvervet og samtidig sikre, at denne vækst finder sted med størst muligt miljø- og dyrevelfærdsmæssigt hensyn samt hensyn til udviklingen i landdistrikterne og fastholdelse af arbejdspladser.

Venstre kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu hvor hr. Jens Kirk fortæller, at landbruget har en stor fremtid for sig – og vi glæder os over, at vi har et godt landbrug – vil jeg gerne spørge, hvorfor der så ikke også er behov for i nogle af de ejendomme, der ligger i tilknytning til landbrugsejendommene, hvor man måske har haft det lejet ud i en periode, at man kan opsiges lejen med f.eks. 1 års varsel? Hvorfor vil man forhindre, at medarbejdere kan bo tæt ved bedriften og dermed føre et godt tilsyn med det med det her forslag?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu synes jeg, at hr. Ole Glahn lige skal skelne imellem flere ting. Det er kun, når den er lejet ud til noget andet end til formål for jordbrugsejeren af landbruget selv, at der så er den 1-årige opsigelse. Ellers er der jo den halvårige.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Det forstod jeg ikke. Jeg har forstået det forslag, der ligger her, sådan, at hvis man overtager en ejendom, som er lejet ud, og man skal opfylde bopælspligten, så har man mulighed for at opsiges den pågældende lejer.

Det, jeg spørger om, er: I det øjeblik der yderligere ligger en ejendom, en bolig til en landbrugsbedrift, og den er lejet ud i øjeblikket til en, der ikke har noget med bedriften at gøre, og man så har brug for, at denne bolig kommer til at være bolig for en medarbejder på bedriften, hvorfor fjernes det fra den nugældende lovgivning i landbrugsloven?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg forstår hr. Ole Glahn sådan, at vi fremover fortsat vil have det sådan, at hvis man skal bruge den for at opfylde sin bopælspligt, så har man 6 måneders opsigelsesvarsel over for lejeren. Hvis det er til almindeligt ansatte, indfører man i lejemålet, hvor længe det løber, og hvis den er udlejet til tredje side, er varslet på 1 år, og det er for at følge de almindelige regler. Det må være det fornuftige.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ville ordføreren være indstillet på at adskille de to elementer, der er i forslaget, altså huslejedelen fra den øvrige udvidelse af bedriftsstørrelserne? Det kan man vel samtidig sige er et skridt over mod industri. Er ordføreren så også indstillet på, at vi anvender industrilovgivningen på de brug?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det kan jeg svare kort på: Nej.

Men jeg kan da føre det lidt videre. Jeg går ud fra, at ordføreren fra SF var med på Fødevarerudvalgets rejse til Brasilien og er lidt klar over, hvilke udfordringer der i grunden ligger fremover, hvad det er, man skal konkurrere med, ikke bare herhjemme med alle de krav, vi har, som man gerne vil prøve på at opfylde, men også det, at forbrugerne jo fremover samtidig ønsker de bedste og billigste fødevarer. Så vi er i et kæmpe krydspres.

Så det er ikke så enkelt, som SF's ordfører vil gøre det til.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Vi siger tak til ordføreren og giver ordet til den næste ordfører, som er hr. Christian H. Hansen.

Christian H. Hansen (DF):

Undskyld, at jeg kom lidt for sent herop, sådan er det, når man pludselig er blevet større, end man havde regnet med, at man var.

Lovforslaget indebærer jo en ophævelse af opsigelsesvarslene for lejemaal og regler om husdyrhold og arealkrav. Og noget af det, der jo bl.a. har ligget til grund for de ændringer, der sker nu, har jo været den debat, der har været om udlejer- og lejerproblematikken med hensyn til landbrugsejendomme. Det får man så ændret nu, så man ligestiller det med resten af lovgivningen, og det synes vi i Dansk Folkeparti er meget positivt.

Så indebærer lovforslaget jo også, at man udvider mulighederne for antallet af dyreenheder, som i dag ligger på de 750, op til 950. Så vil jeg godt sige, at vi har på fornemmelsen i Dansk Folkeparti, at der var nogen, der havde ønsket, at det skulle komme langt længere, end det er kommet i forslaget her, men at vi jo på et tidligere tidspunkt har givet en klar tilbagemelding om, at vi ikke ønskede det. Derfor er det da også tilfredsstillende at kunne konstatere, at ministe-

ren har valgt at lytte og har indsat en grænse, som vi i Dansk Folkeparti synes er rimelig.

Så kan diskussionen, om man nu åbner for en ladeport, jo altid komme ind her. Men det gør man jo ikke, når man samtidig fastsætter det antal af dyreenheder, som nu ligger på de 950. Diskussionen om dyrevelfærd kan også komme ind, men der er jeg nødt til at gøre opmærksom på, at det i den forbindelse også klart er aftalt, at når vi kommer op på de 950 dyreenheder, altså går fra de 750 og videre op, så bliver der nu stillet krav om en lang række forbedringer på dyrevelfærdsområdet.

Hvis man kan huske lidt tilbage, så var der på et tidspunkt et forslag i Folketingssalen, hvori der var opridset ti punkter, hvorved man kunne forbedre dyrevelfærden på nogle områder. Det er jo bl.a. nogle af de punkter, der nu er taget udgangspunkt i i forbindelse med udvidelsen op til de 950 dyreenheder, og det hilser Dansk Folkeparti med glæde.

Så sker der nogle ændringer i reglerne om, hvor meget jord en landmand skal eje i forhold til husdyrproduktionen, og at det fremover skal opgøres efter bedriftsniveau i stedet for som nu efter ejendomsniveau. Det synes vi også er en god ting, og man kan også sige, at med de muligheder for at lave bedre miljøforanstaltninger, her tænker jeg på alternative muligheder for gylleseparering osv., så er det nok den rigtige vej, vi går her og nu.

Der er jo ikke tale om, at vi åbner en ladeport. Der er tale om, at vi med det her lovforslag giver mulighed for, at erhvervet kan udvikle sig en lille smule i trit med den udvikling, der ellers sker for andre virksomheder generelt i Danmark, og det synes vi også er fornuftigt.

I Dansk Folkeparti ser vi faktisk frem til, at vi får en effektiv og en hurtig udvalgsbehandling af det her forslag, og det vil vi medvirke til.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Der er flere, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Først hr. Per Clausen.

Kl. 16.05

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu ved jeg jo, at hr. Christian H. Hansen og Dansk Folkeparti er meget optaget af dyrevelfærd, og det er vel også forklaringen på, at man skal have en såkaldt dyrevelfærdshandlingsplan, hvis man kommer over de der 750 dyreenheder. Men hvad er forklaringen på, at man ikke

ønsker at lave opstramninger i dyrevelfærden, hvis man er under 750 dyreenheder? Hvad er begrundelsen for, at det, der skal til, for at Dansk Folkeparti altså ønsker, at der skal ske en opstramning her, er, at man øger produktionen, øger antallet af dyr på den enkelte bedrift, og dermed i sig selv medvirker til at skabe dårlig dyrevelfærd, før man altså stiller de her krav om en handlingsplan?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det kan jeg da nemt svare på, og det er faktisk ikke så svært at regne ud. Vi har nogle gældende regler i dag, og her laver vi så en udvidelse, hvor vi så siger, at vi der sætter nogle krav ind. Det udelukker jo ikke, at man, hvis man ser, at det her faktisk kommer til at fungere rigtig godt, og det kommer til at give den her meget bedre dyrevelfærd, så på et senere tidspunkt siger, at man så indfører det gradvist generelt fremover for samtlige staldanlæg. Her kan der så være tale om, hvis der skal opføres nogle nye staldanlæg, altså helt fra bunden af, at man så indfører de samme regler. Det kommer man ikke ind på i lovforslaget her, men det vil være noget, det vil være rimeligt at tage op ved en senere lejlighed.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Ja, for ellers kunne man jo godt tro, at her var der tale om den logik, der hed, at betingelsen for, at vi fokuserer mere på dyrevelfærd, er, at landmændene får øgede indtjeningsmuligheder, og at det er der sådan, det hænger sammen. Og at det i virkeligheden også er på den måde, vi skal forstå andre elementer i det her lovforslag, der jo handler om, at i den udstrækning, der indføres ny teknologi, som reducerer miljøbelastningen, så skal det veksles til, at man kan få flere dyreenheder, altså populært sagt, at både dyrevelfærd og miljøforbedringer hele tiden skal veksles, sådan at det umiddelbart omsættes til ekstra indtægter for landbruget.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det allerførste, der slog mig, var jo, at begrebet logik nok er meget forskelligt, alt afhængigt af, hvem der anvender det. Jeg tror nogle gange, at det, som Enhedslisten synes er logik, synes vi bestemt ikke i Dansk Folkeparti er logik. Det er sikkert også omvendt, men sådan er det.

Jeg synes netop, der er logik i det her, for hvis der var tale om det, som ordføreren fra Enhedslisten er inde på, nemlig at det her var ren profit for landmanden, hvorfor så stille nogle skærpede krav? Hvorfor ikke bare sige, at det, det, der sker nu, er, at vi går fra 750 dyreenheder op til 950 dyreenheder, og det bliver der sådan set ikke stillet nogle skærpede krav til? Men det gør der nemlig. Det gør der ifølge det her lovforslag. Altså bliver det også dyrere at gå fra de 750 op til 950. Alt andet er ikke logik.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu sagde hr. Christian H. Hansen i sit indlæg, at der var nogle kræfter, der ville have ønsket, at man gik endnu højere op i antallet af dyreenheder. Og nu er det jo en kendsgerning, at det er Dansk Folkeparti og regeringen, der har lavet den her aftale. Vil det sige, at Dansk Folkeparti ønsker, at vi skal have stadig større enheder i landbruget, for det giver man jo mulighed for her, i stedet for måske at have gjort nogle tiltag, som kunne støtte de mellemstore til at blive lidt større? Er det et bevidst sigte fra Dansk Folkepartis side, at enhederne skal være større og større?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Hvis det var et bevidst sigte fra Dansk Folkeparti, at enhederne skulle være større og større, så kunne man jo have sagt, at så skulle man have lavet loven sådan, at man sagde, at nu går vi fra 750 dyreenheder, det skal vi have udvidet, og så giver vi samtidig den til enhver tid siddende minister en bemyndigelse til at bestemme, hvad graden af dyreenheder fremover skal være. Så ville der direkte have været tale om, at vi bare synes, det skulle være større og større.

Vi synes netop ikke, at det bare skal være større og større. Derfor har vi sagt, at den her grænse er rimelig, og der har vi faktisk også lyttet til de kræfter, der er i det, man i gamle dage kaldte Dansk Familielandbrug, som jo så sammen med resten af landbruget er gået sammen i samme organisation. Men det er faktisk de gamle kræfter i Dansk Familielandbrug, vi har lyttet til her.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Det er jo altså stadig væk en stigning på 200 dyreenheder, og det er vel sådan omregnet ca.

7.000 slagtesvin, som man giver tilladelse til under nogle forudsætninger. Der vil jeg så gerne spørge hr. Christian H. Hansen, om man nu har sikkerhed for, at f.eks. de miljømæssige forhold kommer i orden som forudsætning. Hvad med lugtgener osv.? Mener man, at man kan løse det i forbindelse med, at man skal udvide produktionen? Er det en betingelse for at udvide produktionen, at lugtgenerne er løst?

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det er sådan, at der ifølge den her aftale, der er lavet med regeringen og dermed også med fødevareministeren, skal være et tæt parløb. Det bliver der også fra de partier, når vi er færdige med runden i dag. Så er der sikkert mange af de ordførere, der kommer efter mig, som tilslutter sig det her forslag. De kommer jo selvfølgelig med ved bordet og vil være med til at kunne belyse netop nogle af det her ting, men det er klart, at der er en aftale om, at det omkring dyrevelfærd, det omkring miljø skal parterne drøfte hvordan vi får løst, også det her med nabogener.

Og så vil jeg også godt sige til hr. Ole Glahn: Vi kunne også have valgt at sige, at vi slet ikke ville være med til det her, have lænet os tilbage og sagt, at det vil vi ikke være med til, og dermed have sørget for, at produktionen kom til udlandet, hvor der stilles langt mindre krav til miljø, hvor der stilles langt mindre krav til dyrevelfærd.

Vi kan jo godt eksportere problemet med dyrevelfærd og sige, at vi ønsker, det skal være flot her i landet, men lad os skynde os lidt at få lagt det til udlandet, som stiller nogle mindre krav, og så være ligeglade med dyrene. Men det er bare ikke en linje, vi ønsker i Dansk Folkeparti. Vi har et samråd i Fødevareudvalget netop nu, som kører på problematikken omkring Poldanor, og det er jo ikke sådan nogle forhold, vi ønsker.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Ja, fordi den ændring, som der tales om her, fra 750 til 950 dyreenheder, lyder måske ikke for de fleste som en vældig stor ændring, men det drejer sig vel rent faktisk om, at man i stedet for maksimalt at kunne producere ca. 30.000 svin på sådan en svinegård fremover kan producere omkring 35.000 svin. Det er altså mange, det her drejer sig om. Det, som jo er interessant, er, om

hr. Christian H. Hansen mener, at der i det tryk, 35.000 svin giver på et nabo område, også på nuværende tidspunkt er taget hensyn til miljøkrav. Det tror jeg ikke hr. Christian H. Hansen bare tilnærmelsesvis kan dokumentere.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Jens Peter Vernersen, ordføreren for det socialdemokratiske parti, at der er en ting, der i hvert fald er vigtig for Dansk Folkeparti, og det er at bevare arbejdspladser i Danmark. Det er ikke sikkert, at det er det for Socialdemokratiet. Det kan godt være, at Socialdemokratiet bare mener, at nu skal vi lukke produktionen af svin herhjemme totalt og så få ekspederet arbejdspladserne til udlandet.

Det er ikke Dansk Folkepartis holdning. Vi ønsker at bevare arbejdspladser i Danmark, og derfor er vi gået med til det her, fordi det viser sig og der er klare forklaringer på, at man vil eksportere arbejdspladserne ud af landet, hvis man ikke går med til det her.

Jeg må komme ind på resten af mit svar i forbindelse med næste spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Ja, jeg har ikke forestillet mig, at hr. Christian H. Hansen var hoppet på den naive forestilling, at spørgsmålet om, hvorvidt svin eksporteres til Tyskland og slagtes, har noget at gøre med, hvor mange man kan producere på en gård. Jeg går ud fra, at hr. Christian H. Hansen er helt på det rene med, at når man kan producere 35.000 i stedet for 30.000, så kan der sendes endnu flere svin til Tyskland til slagtning. For det eneste, det drejer sig om, og det går jeg ud fra at hr. Christian H. Hansen er enig i, er, hvilken pris man giver pr. kg svinekød, og da man giver en højere pris i Tyskland end i Danmark, har vi årsagen til, at svinene køres sydpå. Og med de her ændringer kan der faktisk køres endnu flere svin sydpå. Det er den almindelige logik. Det går jeg ud fra at man kan være enig i.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Ja, det er rigtigt, som hr. Jens Peter Vernersen stiller det op, og derfor er jeg også glad for, at Dansk Folkeparti sideløbende medvirker til, at reglerne for transport af dyr bliver skærpet, således at vi får nogle regler, som gør, at det vil være mest rentabelt for samtlige, både landmænd og

transportfirmaer, at levere svinene til det nærmeste slagteri. Og det vil til enhver tid være et dansk slagteri, og det vil medvirke til endnu flere arbejdspladser på de danske slagterier. Det er vi i Dansk Folkeparti faktisk rigtig godt tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg kan forstå på hr. Christian H. Hansens ordførertale, at der havde været en vis diskussion om, hvorvidt det skulle være den her størrelse, og at der var et pres for, at den skulle være større. Og ordføreren gik så med på en stigning her ud fra nogle almindelige økonomiske argumenter.

Kan man så også forvente, at der efterfølgende kommer et forslag, som giver en stigning, og at der også vil være nogle økonomiske argumenter for det, og så går hr. Christian H. Hansen med, eller skal det forstås sådan, at ordføreren hermed har nået en grænse, som siger hertil og ikke længere? Eller skal vi forvente yderligere stigninger?

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg kan svare hr. Poul Henrik Hedeboe ganske kort. Det her er inden for den smertetærskel, som vi i Dansk Folkeparti ønskede, og som vi ønsker langt ud i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Lidt nysgerrigt kunne jeg jo godt spørge: Hvor langt ude i fremtiden?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Nu skal man jo nogle gange passe meget på, hvad man siger, og man skal heller ikke fejne nogen ting ind under gulvtæppet. Men jeg kan ikke forestille mig, at vi skal drøfte en åbning af landbrugsloven, så længe jeg er formand for Fødevareudvalget, og så længe vi har den nuværende fødevareminister.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren, og jeg skal give ordet til den næste ordfører, hr. Jens Peter Vernersen.

Jens Peter Vernersen (S):

Det sidste udsagn fra Dansk Folkepartis ordfører om, at nu skal der så ikke ske mere, kan man

jo godt stå og have nogle overvejelser over, for det er sådan set ikke længere siden end 2004, Folketinget havde en indgående drøftelse af landbrugsloven, og på daværende tidspunkt var Dansk Folkeparti, i hvert fald ved førstebehandling, meget skeptisk over for de ændringer, der skulle laves, men stemte alligevel for – sådan går det jo næsten altid herinde – og det her tilsagn om, at nu skulle der så ikke ske mere, så længe hr. Christian H. Hansen var formand for udvalget, må vi så se hvor længe holder.

Det var nemlig så sent som i 2004, at Folketinget havde en indgående drøftelse af landbrugsloven. Socialdemokraternes synspunkt var da, at der skulle være bedre mulighed for at bo på landet, at der skulle være muligheder for et ordentligt liv for de mennesker, der bare ønskede at bo uden for byerne.

Socialdemokraterne ønskede ikke kun at tilgodese udbygningen af endnu flere store svinebrug, vi fandt dengang, at man gik alt, alt for langt.

Som vi sagde ved behandlingen af L 113 i 2004, er det bekymrende, at kun 0,5 pct. af befolkningen ejer hele den danske jord. Det er faktisk tilfældet, at 0,5 pct. af befolkningen ejer hele den danske jord.

Det bliver sådan set værre med det her lovforslag, for nu er der mulighed for at ophæve stort set alle de restriktioner på landbrugsområdet, som skulle tilgodese den øvrige befolkning. Ejerskabet kommer med de her ændringer på endnu færre hænder. Det er virkeligheden bag det her lovforslag.

At lovforslagets fremkomst har haft sit helt specielle liv, skal jeg også nævne. Socialdemokraterne og Enhedslisten fremsatte jo et forslag om, at lejelovens almindelige bestemmelser også skulle gælde for opsigelse af lejere, som bor i landbrugsejendommenes lejligheder. Alle havde hen over efteråret 2005 sagt, at det var det eneste rigtige, og det skulle der ubetinget stemmes for, og derfor fremsatte vi et forslag, der sikrede lejerne, der bor i disse lejligheder, og det samme gjorde Enhedslisten.

Da vi så kom til førstebehandlingen, var slutningen mere betinget, man mente nok, at det kunne lade sig gøre, men den var altså alligevel mere betinget.

Umiddelbart efter førstebehandlingen viser det sig så, at der er indgået en aftale mellem Dansk Folkeparti og Venstre og Konservative om det emne, sådan at lejerne kan tilgodeses.

Men for nu på en eller anden måde også at tilgodese landbruget blev der altså i den aftale indgået aftale om en række ændringer, der ubetinget bare tilgodeser de landbrug, der ønsker at blive endnu større. Skulle der tages én rettighed fra landbruget med disse lejeboliger og lejelovent, så skulle der gives nye rettigheder. Det er jo helt åbenbart sådan, det hænger sammen i det.

Fødevarerministeren får mulighed for at fastsætte regler for det antal dyr, der kan være på den enkelte ejendom, krav om andel af egen jord og arealkrav, og der gives mulighed for at lade gylle transportere over lange strækninger – ud over 10 km bliver der mulighed for.

Antallet af dyreenheder går fra 750 til 950. Det betyder, at sådan en svinefarm kan have 35.000 svin i stedet for 30.000.

Jeg tror, at med de billeder, vi har set af placering af svinefarme tæt op af beboelse, er der mange, der synes, at det ikke er rimeligt for dem, der bare skal bo på landet, bo derude og have det rart. Det er altså 5.000-6.000 flere svin, end hvad vi har i dag, på sådan et brug.

Der står i lovforslaget, at skal man have 35.000 svin på sin gård, så skal der altså opstilles nye krav til dyrevelfærd, og så er der lavet nogle skitseringer af det. Men ingenting er jo besluttet, og jeg synes da, det bliver meget interessant at se, hvad det er for nogle krav, man vil stille til dyrevelfærd i sådan et stort brug. Man taler om, at der skal være halm og strøelse. Det bliver spændende, hvordan det skal etableres på risteulve, når man skal til at give strøelse til 35.000 svin ude i sådan et landbrug.

Kl. 16.20

Som sagt gives der med fødevarerministerens lovforslag om afbrænding af gødning mulighed for endnu flere dyr. Det er et andet lovforslag, som sikrer, at harmonikravet vil være opfyldt, stort set uanset hvor mange dyr man får. Derfor kan man forvente, at der virkelig i endnu højere grad bliver øget dyretæthed.

Og hvorfor gør man det så? Ja, man siger, man gør det, fordi de så vil slagte endnu flere svin på slagterierne, men som jeg sagde tidligere i mit spørgsmål, er det jo klart tilkendegivet, at det, der afgør, om et svin slagtes i Danmark eller i Tyskland, er prisen pr. kg svinekød. Så længe prisen er højere i Tyskland, bliver svinene transporteret derned til slagtning, og det her betyder så, at der nu kan transporteres endnu flere svin til slagtning i udlandet af forskellige vognmænd, der er klar til at køre, og stort set uanset hvilken behandling svinene får.

Nu er der et flertal i Folketinget for, at der skal være klippekort, hvis det er sådan, at man ikke har en ordentlig dyretransport, men det ændrer altså ikke noget ved, at slagtesvin fremover vil blive transporteret 8 timer til slagtning, og det vil dreje sig om endnu flere end før.

Ud fra disse perspektiver stemmer Socialdemokraterne imod det her forslag.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg bed mærke i, hvad hr. Jens Peter Vernersen spurgte Dansk Folkepartis ordfører om før, og det var med hensyn til, at der ville blive transporteret endnu flere grise ud af landet. Har hr. Jens Peter Vernersen slet ikke lagt mærke til, at der nu bliver brug for at udnytte al den jord, vi har på en ejendom, også på ejendom nummer to eller tre, til den samlede husdyrproduktion, således at det bliver muligt for den enkelte at have både slagtesvinsproduktion og soproproduktion sammen? Det var bl.a. det, der var en af årsagerne til, at så mange smågrise før måtte transporteres væk, for det er nu engang smågriseproduktionen, der giver de bedste arbejdsbetingelser for familien. Er der slet ikke tænkt på det?

Endelig gives der med det her lovforslag også mulighed for, at hvis vi flytter bygningerne ud og Socialdemokratiet vil være med til, at vi kan flytte bygningerne ud, så kunne vi måske beskytte de omkringboende folk meget mere mod de ulidelige lugtgener, hr. Jens Peter Vernersen taler om.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Se, nu har jeg faktisk hen over efteråret 2005 forsøgt at undersøge, hvordan forholdene er i forbindelse med disse transportere og har spurgt ude på sådan en samlecentral, hvor man samler smågrise til transport til Tyskland – de der 30-kilos-smågrise, der skal fedes op. Vedkommende derude sagde: Der er et marked for eksport af smågrise. Så siger jeg til den pågældende: Er det afhængigt af, hvor mange grise man kan producere her i vores land? Så svarede man: Nej, for det er langt lettere at etablere en produktion af disse smågrise og sælge dem ud af landet som 30-kilos-grise.

Derfor vil den produktion fortsat foregå, og der vil fortsat være sådan en eksport. Det er ene og alene et spørgsmål om, hvad der kan tjenes på sådan en produktion. Det er de udsagn, jeg har fået, og så viser det sig jo altså også, at det er

lettere for et ungt menneske at komme i gang med en produktion, hvis man vælger smågriseproduktion, og det er det, der helt og fuldt styrer de her eksporter af 4 millioner smågrise om året – det er det, det er oppe på.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Vi har så observeret, at hr. Jens Peter Vernersen og Socialdemokratiet er imod det her. Men hvis vi nu tager f.eks. de andre husdyrproduktionsgrene, erkender hr. Jens Peter Vernersen så ikke, at hvis dansk husdyrproduktion og dansk landbrug i det hele taget skal være med i den globaliserede verden, vi lever i, hvor forbrugeren presser på for at få billigere og billigere varer, og hvor presset med fødevarer, der kommer ind over grænsen, bliver større og større og vi faktisk også presser på for, at vi skal have den bedste mulige dyrevelfærd, så er den enkelte landmand med de rudekuverter, der efterhånden kommer ind ad brevsprækken, også nødt til at kunne producere en større del sådan som andre virksomheder? Er det helt ulogisk for hr. Jens Peter Vernersen?

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Nu er det jo ikke sådan, at produktion af 30.000 svin på en gård er en lille produktion. Det tror jeg også hr. Jens Kirk må indrømme er virkeligheden. Men når det kniber med at få den lige så høje pris i Danmark som i Tyskland, er det, efter hvad jeg har fået oplyst, fordi vi producerer til et eksportmarked, og dermed bliver vores pris presset.

I Tyskland producerer man overvejende til et hjemmemarked, og derfor kan de få en højere pris, og derfor kan de selvfølgelig fortsat og vil også fortsat aftage både svin til slagting og smågrise til videre produktion. Det er der ikke nogen som helst tvivl om. Det viser de udsagn, jeg har fået fra dem, der arbejder med det her område. Jeg er faktisk gået ud og har prøvet at snakke med dem om, hvordan det her hænger sammen. Det tror jeg selvfølgelig også hr. Jens Kirk ved. Hr. Jens Kirk arbejder jo ved landbruget, så derfor ved hr. Jens Kirk selvfølgelig noget om det her. Jeg har faktisk også sat mig ind i det, fordi jeg godt ville vide, hvad det her drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører, hr. Jens Peter Vernersen, for lige at få styr på den socialdemokratiske linje i det her. Jeg kunne forstå for lidt siden, at det optog Socialdemokratiet meget, at tingene omkring miljøet blev forbedret i forbindelse med det her, at og man kiggede meget nøje på det, ligesom man kiggede meget nøje på dyrevelfærdsområdet.

Jeg forstår ikke rigtigt, at Socialdemokratiet så går op og siger, at man slet ikke vil støtte det her. Hvorfor vælger Socialdemokratiet ikke at sige: Nu går vi med til at støtte det her, og så kommer vi til at sidde med ved bordet i spørgsmålet om netop dyrevelfærd og miljø? Jeg kan forstå, at da Socialdemokratiet for nylig skiftede formand for partiet, var linjen sådan, at nu skulle man vælge så mange forlig som overhovedet muligt, lever det her op til det?

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg tror ikke, der er nogen i Socialdemokratiet, der mener, at vi skal gå ind i forlig, der i den grad generer i hundredtusindvis af borgere rundtom i det ganske land, for det vil det her jo gøre. Det er jo derfor, vi får utrolig mange henvendelser fra folk, der siger, at de virkelig føler sig afskåret fra alle muligheder for et ordentligt liv, fordi de bliver presset af disse store svinebrug.

Lad mig så sige, at miljøspørgsmål vedrørende landbruget forhandles jo altså i Miljøministeriet, og der er man i gang med det. Jeg vil da synes, at det er dybt, dybt forunderligt, at Dansk Folkeparti med det her accepterer, at svinebrug med 30.000 svin, 750 enheder, som hidtil har været tilladeligt, altså fremover skal have lov at eksistere uden nogen som helst restriktioner. De skal fortsat have lov til at udlede røg, støj og møg. Det er det, som Dansk Folkeparti accepterer.

Så siger man: Vi vil gøre det bedre, hvis det er sådan, at man laver nye svinefarme, hvor man har 35.000 svin. Men alt, hvad vi har i dag, får fortsat lov at forurene. Det synes vi ikke er acceptabelt, vi synes faktisk, det er meget uacceptabelt. Der forstår vi så, at Dansk Folkeparti siger: Det er o.k., det accepterer vi, og så rend og hop med de folk, der bor ude på landet, som bliver generet af det her. Det er slet ikke så få.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg fik slet ikke noget svar på spørgsmålet, nemlig om det logiske i at kritisere nogle ting og så sætte sig fuldstændig uden for indflydelse i stedet for at prøve at være med til at påvirke det. Det er rigtigt, at nogle af tingene foregår ovre i et andet ministerium, nemlig Miljøministeriet, men lad så det ligge, og lad os så se, hvor konstruktive Socialdemokratiet vil være derovre.

Men de ting, der skal sættes på plads i forbindelse med den her lovforslag, har Socialdemokratiet altså mulighed for at gå med ind og præge. Der har vi bare i Dansk Folkeparti valgt den løsning at sige, at når der nu skulle ske den her udvidelse, så har vi fået sat en grænse, og lad os så få indrettet den på en sådan måde, at vi kommer til netop at tage hensyn til de mange borgere, der er rundtomkring i landet.

Jeg tror, at alle kender til forskellige organisationer, der arbejder med gylleramte landsbyer osv. Det er jo også sådan nogle ting, der skal drøftes i forbindelse med det her. Jeg forstår bare ikke, at Socialdemokratiet vælger at sætte uden for alt efterhånden her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Det gør Socialdemokratiet bestemt heller ikke. Men når nu hr. Christian H. Hansen mener, at nu skulle det her lovforslag altså produceres, nu skulle der laves sådan et lovforslag, så er der kun en eneste årsag til, at det kommer til verden i den her form, og den er, at Dansk Folkeparti og hr. Christian H. Hansen siger, at det er i orden, at gårdene nu i stedet for 30.000 svin skal have 35.000 svin.

Hvis hr. Christian H. Hansen havde varetaget befolkningens interesser ude på landet, dem, der bor derude, de mange mennesker, som er plaget af gyllelugt osv., så havde hr. Christian H. Hansen sagt, at man skal gå i gang med at miljøsikre alle dem, der driver landbrug i dag med 750 dyreenheder, 30.000 svin og derunder. Det fravælger hr. Christian H. Hansen, og i stedet for taler han så om det nye. Det er sådan set virkeligheden, man kan jo så bedømme derude, om det er godt eller skidt.

Men der er kun en årsag til, at det her er blevet til noget, og den er, at hr. Christian H. Hansen og hans parti har sagt: Det er o.k., vi accepterer 35.000 svin på en gård.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak til ordføreren. Jeg giver ordet til den næste ordfører, hr. Allan Niebuhr.

Allan Niebuhr (KF):

I modsætning til de udmeldinger, som vi lige har hørt fra den socialdemokratiske ordfører, der ser spøgelses ved højlys dag, vil jeg sige, at det her lovforslag er et utrolig godt forslag, en god samling af ting, som tværtimod retter sig meget mod miljø, mod dyrevelfærd og mod en imødekommelse af, at vi skal have nogle incitamentter i landbruget til at komme videre. Bl.a. spørgsmålet om de her 750 dyreenheder, der nu i forslaget kan blive til 950 dyreenheder, er vel et ganske udmærket incitament til, at man går i gang med nogle miljøforbedringer ude i de enkelte brug.

Det er vel klart nok, at landmanden også skal have noget for sine investeringer, og derfor er der i den her aftale noget til miljøet og noget til landbruget, og det synes jeg er rigtig godt. At vi så går ind og indgår aftaler efterfølgende om, hvilke foranstaltninger vi ønsker for miljø og for dyrevelfærd, kan da kun være til alles fordel.

Så vi går fuldt og helt ind for det her incitament, som giver noget til den ene part og noget til den anden part.

Til spørgsmålet om lejelovens bestemmelser vil jeg gerne kreditere både Socialdemokraterne og Enhedslisten. Det var en del af det lovforslag, som vi behandlede fra de to partiers side. Der meldte vi også klart ud, at det kunne vi gå ind for, og at det ville komme i en samlet pakke, og det er det, vi gør i dag. Det var at spille helt klart og åbent ud om, at vi nu går ind og ligestiller lejelovens bestemmelser også ude i landbruget.

Så er der incitamentterne, som går på, at vi skal have flyttet ejendomsbedrift ud til bedrift, så den enkelte landmand kan placere sine stalde der, hvor de generer mindst muligt. Det kan da også kun være til de omboendes fordel, og det kan kun være til miljøets fordel, at vi åbner op for den sag.

Angående spørgsmålet om ejerkrav til jord ser vi også her nogle klare fordele. Vi ser de klare fordele, at vi får stoppet prishimmelflugten på jord. Det giver mulighed for, at det også fremover kan betale sig at dyrke jorden; at jorden ikke bliver så dyr, at det simpelt hen ikke kan betale sig at have økologisk dyrkning af jord; og samtidig giver det også mulighed for, at nyetablerede og mindre landbrug kan komme i gang og få en udvikling. For det kniber det ge-

valdigt med med den prishimmelflugt, der har været på grund af ejerkravene på jorden.

Jeg synes alt i alt, at der er tale om rigtig mange ting i det her lovforslag, som trækker i den gode retning, og jeg har svært ved at forstå, at oppositionen i den grad afviser at gå ind i en form for forhandling om det her. Jeg synes, at det, som Dansk Folkeparti påpegede før i spørgsmålet, er fuldstændig rigtigt: Socialdemokraterne stiller sig fuldstændigt uden for indflydelse. Så kan man bagefter sidde og pege fingre i stedet for at gå ind og tage et medansvar. Sådan er det.

Som afslutning på det her kan jeg sige, at Det Konservative Folkeparti støtter forslaget, og vi gør det helljertet.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er flere, der har bedt om korte bemærkninger. Det er først hr. Poul Henrik Hedeboe.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Vil hr. Allan Niebuhr svare på, om 950 dyreenheder er den ideelle størrelse, eller forventes det, når de markedsøkonomiske kræfter arbejder, at der så kommer en større størrelse om et par år eller lidt derudad? Er det den rigtige størrelse, eller er vi på vej opad til en størrelse, der er større?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

For mig er der ikke noget med, om 750 eller 950 eller et andet tal er et magisk tal. Det her drejer sig om et samspil, hvor der gives incitamenter til, at man går ind og laver nogle investeringer i miljømæssige forhold for at kunne få mulighederne for at få en forbedring af sine arbejdsmuligheder. Så her er tale om noget for noget. Der skal være noget til landbruget, og der skal være noget til miljøet. Det synes vi er en utrolig fin vurdering. Men om der er et magisk tal, der hedder 950, kan jeg ikke se.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Skal det forstås sådan, at der ikke findes nogen overgrænse, at det bare er deropad?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er klart, at der selvfølgelig er en overgrænse, for vi skal jo hele tiden tænke på, at der er et samspil med miljøet, og der er jo også grænser for, hvor langt man kan komme op at tjene pengene ind på miljøet. Men her er der tale om en størrelse, hvor vi mener, at der også samtidig gives nogle muligheder for at få en bedre mulighed for at drive landbrug i den globaliserede verden, som landbruget også er en del af i fremtiden.

Skal dansk landbrug kunne klare sig, er det her måske en af vejene frem, og vi synes faktisk, at det her er en glimrende måde at gøre det på, altså at landbruget også spiller med, når det drejer sig om miljø og dyrevelfærd.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner sen (S):

Se, sagen er jo, at der i øjeblikket produceres ca. 24 millioner svin. Det vil der på disse landbrug kunne produceres også de næste 10-15 år. Det vil altså sige, at med det her forslag accepterer Det Konservative Folkeparti sammen med regeringen, at den produktion kan foregå uden ændrede miljøkrav de næste 10-15 år til stor gene for de mennesker, der bor i nærheden af en sådan svinefarm.

Det er det tilbud, Det Konservative Folkeparti og dets ordfører, hr. Allan Niebuhr, har til den danske befolkning: Lad der bare gå 10-15 år, indtil det produktionsapparat, vi har i dag, er slidt ned, og så kan vi se med tiden. Der er ikke noget som helst, der skal gøres nu.

Det er vel det, der er virkeligheden for alle dem, der producerer 30.000 svin eller mindre om året.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg ved ikke, hvorfra hr. Jens Peter Verner sen har de holdninger, som han nu giver udtryk for skulle være konservative holdninger. Vi har absolut intet imod, at man også ser miljømæssigt på de brug, der har op til 750 dyreenheder. Det har jeg vist ikke sagt noget om på noget tidspunkt. Jeg synes bare, at det her er en god måde at få igangsat nogle af de nye miljøinvesteringer, der presser sig på, på, og de kan jo også vise sig at være så nyttige og gavnlige, at man også vælger at bruge dem i landbrug op til 750 dyreenheder. Så den der vurdering af, at det er konserva-

tiv politik, vil jeg gerne have lov til selv at komme med.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner (S):

Jeg går ud fra, hr. Allan Niebuhr er klar over, at man ikke stiller nogen som helst krav til disse ældre, etablerede ejendomme, og dermed er det jo også konservativ politik, at man siger, at hvad der ligger tilbage i tiden, hvad der ligger af disse store brug, hvor man har op til 30.000 svin, skal der ikke ske noget som helst med. Når man har den holdning, bliver det jo til partiets politik. Det går jeg ud fra at man kan være enig i.

Så siger hr. Allan Niebuhr, at han ikke kan forstå, at vi ikke gerne vil deltage i forhandlingerne. Se, nu er sagen jo, at det her lovforslag er kommet frem ved forhandlinger mellem Venstre og De Konservative, som har inviteret Dansk Folkeparti og ingen andre partier her i Folketinget. Vi er kritiske over for en række af de punkter, der er heri, og der er også en række punkter, som vi, hvis vi havde været inviteret, aldrig kunne have drømt om at have med i det her lovforslag. Det er sådan set bare virkeligheden.

Så det er det der med ikke at være deltager i forhandlinger, når ikke vi bliver inviteret. Efter en lovbehandling her i Folketinget går man direkte over i ministeriet og siger: Nu har vi et lovforslag, der skal sikre dem, som bor til leje ude på landet; man går over med sådan et forslag, der har et helt andet sigte. Så jeg synes, at det står slemt til i forhold til troværdighed om invitation.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes efterhånden, at det refræn fra Socialdemokraterne om, at de ikke var inviteret, er ved at være lidt forslidt. Jeg synes, at man skulle begynde at bruge nogle andre måder at involvere sig i dansk politik på end bare at konstatere, at man ikke er blevet inviteret.

Så vil jeg gerne sige, at det her lovforslag kun udtaler, hvad vi lægger ind som miljømæssige krav ved at stige fra 750 til 950 dyreenheder, og det her lovforslag taler slet ikke om, at vi ikke også vil gå ind og se miljømæssigt på dyreenheder op til 750 enheder. Men skal vi ikke holde os til lovforslagene, som det passer sig? Det her omtaler kun der, hvor vi snakker om stigninger fra 750 til 950 dyreenheder. Der vil vi gå ind og snakke miljø og dyrevelfærd som prisen for at få lov til at hæve antallet af dyr i besætningen.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu hører vi fra hr. Allan Niebuhr, ligesom vi hørte fra hr. Christian H. Hansen, at der bliver inviteret til forhandlinger om det her. Indebærer det, at man, hvis vi siger ja til den invitation, kan diskutere, om det skal være en stigning på 200 dyreenheder eller en mindre stigning?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Hr. Ole Glahn ved jo også godt, at der ligger en udvalgsbehandling imellem første behandling og anden behandling. Der kan man jo gå ind og begynde at præge debatten og prøve at præge udviklingen. Jeg vil da ikke herfra love, hvad vi kan nå frem til, men hvis vi overhovedet skal have en chance for, at oppositionen involverer sig i det her, så kræver det da i hvert fald, at oppositionen også spiller på banen og ikke, som vi hørte det før fra den socialdemokratiske ordfører, melder fra med det samme og siger: Det stemmer vi imod. Så er man i hvert fald ikke med i en eventuel udvalgsbehandling.

Kl. 16.40

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu svarer hr. Allan Niebuhr ikke direkte på mit spørgsmål, kan man vist roligt sige, så jeg vil gerne spørge en gang til: Hvis vi nu siger ja til at komme til sådan nogle forhandlinger – jeg går ud fra, at det egentlig er uden for udvalgsarbejdet, for det er jo ikke sikkert, at alle partier siger ja til det – kan vi så forvente, at der bliver taget hensyn til det, hvis vi ønsker, at grænsen ikke skal hæves med 200 dyreenheder?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg kan ikke nu her fra talerstolen love, at der bliver nogle ændringer, og hvilke ændringer der i givet fald bliver tale om, men jeg siger bare, at hvis partierne vil gøre sig håb om at gå ind og lave noget, så kræver det da i hvert fald, at man melder sig på banen og vil være med til at diskutere tingene. Men jeg har ikke herfra lovet, at vi ændrer på størrelsen af dyreenheder – 750 til 950 – eller at det bliver et andet tal. Det har jeg ikke sagt, men jeg siger, at hvis man melder fra med det samme, er man i hvert fald sikker på ikke at få indflydelse.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Det kan blive spændende at se, hvordan de her kommende forhandlinger mellem de tre forligspartier og så nogle andre partier i Folketinget falder ud. Jeg mener nu at kunne huske medlemmer af regeringen og medlemmer af regeringspartierne, der tidligere klart har sagt, at når man havde et forlig, så gjaldt det. Så kan selv høringssvar ikke få det lavet om. Så jeg tror måske, at Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne gør sig naive illusioner, hvis de tror, at der kommer noget ud af det.

Men jeg vil spørge hr. Niebuhr: Er det ikke rigtigt, at det her forslag ikke fører til forbedringer af miljøet? Det kan vi være helt sikre på, for det fremgår meget klart, at de forbedringer, som gennemføres i forhold til miljøet, skal bruges til at øge dyreandelen. Det handler altså om, at man vil sikre, at der kan blive en større produktion, måske uden at det belaster miljøet yderligere.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nej, vi kan ikke blive enige om, at miljøet ikke bliver forbedret af det her, det kan vi ikke blive enige om. Her er noget til miljøet, og her er noget til den landmand, der involverer sig i at forbedre miljøet. Han får også noget til sin bedrift.

Det er en ganske udmærket måde at fordele tingene på, bl.a. er der mulighed for, at landmanden nu også kan gå ud og placere sine stalde, hvor han generer færrest mulige af sine omboende, og at han samtidig også den vej rundt forbedrer miljøet. Så der er sandelig meget miljøforbedring i det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

I så tilfælde ser jeg da også frem til udvalgsarbejdet, for det kan blive spændende at få forligspartierne og ministeren til at forklare, hvor der i det her lovforslag står, at det vil føre til en mindre miljøbelastning, for det kan jeg ærlig talt ikke finde.

Jeg kan finde eksempler på, at man siger, at ved at give mulighed for en større produktion kan man sikre, at den større produktion sker uden øget miljøbelastning, men det er jo noget helt andet end at forbedre miljøet. Det fører jo til, at vi ved at vedtage den her lov cementerer den miljøbelastning, som det danske landbrug i dag udøver.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er helt klart regeringens politik, at der ved en øgning af de enkelte brug er en fordeling, så der er noget til miljøforbedring og noget til driftsforbedring. Sådan er det, og det kan jeg ikke andet end alt andet lige tolke som, at der er en miljøforbedring også i at øge her. Der er noget til den ene del, der er noget til den anden del.

Jeg synes også, det er helt klart, at når man giver den enkelte landbruger mulighed for at placere sine stalde der, hvor han bedst kan gøre det for at undgå at genere sine omboende, og gøre det på en måde, så man tager de miljøsyn, der skal tages, så mener jeg, at der også dér helt klart er tale om miljøforbedringer.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg bliver nødt til at stille ordføreren et spørgsmål. Når det nu forholder sig sådan, at Dansk Folkeparti er aftalepartner i det her, og vi har den her drøftelse om at komme med ind i lovforslaget osv., så begynder det jo at interessere Dansk Folkeparti lidt.

Jeg bliver nødt til at spørge hr. Allan Niebuhr, om det ikke er korrekt, at grunden til at Dansk Folkeparti var inviteret over til forhandlinger om ændringer af det her, var, at sidste gang landbrugsloven blev ændret, var Dansk Folkeparti også inviteret derved, men der havde de partier, der nu har spurgt om, hvorfor de ikke er blevet inviteret, samme surmuleholdning, som de har her i salen i dag, og derfor var de ikke med i forhandlingerne, og derfor er de selvfølgelig ikke med i de nye.

Er det ikke korrekt, at det forholder sig sådan, at de andre partier også var totalt passive og ligeglade med landbruget på daværende tidspunkt?

Kl. 16.45

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det har hr. Christian H. Hansen fuldstændig ret i. Det var også derfor, mit svar til hr. Ole Glahn før var, som det var, at hvis man spiller sig uden for holdet, er man i hvert fald sikker på ikke at få indflydelse. Jeg hørte også, at hr. Christian H. Hansen faktisk sagde det samme til den socialdemokratiske ordfører før, nemlig at i stedet for bare at melde pas og melde fra med det samme

kunne man jo melde sig på banen og i hvert fald være med.

Jeg kan heller ikke love – og det sagde jeg også til hr. Ole Glahn – at der ændres noget, for vi har en aftale med Dansk Folkeparti på nuværende tidspunkt, så det er et spørgsmål om en helhed, hvad vi når frem til. Det har hr. Christian H. Hansen fuldstændig ret i.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Da jeg har to muligheder, vil jeg gøre brug af dem.

Deler hr. Allan Niebuhr samme opfattelse, som jeg selv har, nemlig at hvis man går imod det her lovforslag, er man med til at eksportere arbejdspladser ud af landet, og man er også med til at eksportere dyrevelfærdsproblemer ud af landet?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu har jeg jo min taletid, så jeg kunne nøjes med bare at sige, at jeg er fuldstændig enig.

Men der er et klart incitament i det her, netop at det kan betale sig, at man selv færdiggør de smågrise, der i dag transporteres langt på landevejen. Det giver mulighed for bedre at udnytte vores slagterier, det giver arbejdspladser herhjemme – det er jeg fuldstændig enig i – og det bliver sammenkoblet med den opstramning, der er med hensyn til dyretransporter, som også har været nævnt fra flere sider i dag.

Så alt andet lige: Vi gør, hvad vi kan for at prøve at skabe flere arbejdspladser på hjemmemarkedet, og det er både til rigets og grisens fordel.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg siger tak til ordføreren og giver ordet til hr. Ole Glahn som ordfører.

Ole Glahn (RV):

Jeg kan ikke lade være med indledningsvis at kommentere den drøftelse, vi her har haft om invitationer til at komme med til forhandlinger. Godt nok har jeg kun været herinde i cirka et år, men det er helt klart for mig, også efter tidligere at have beskæftiget mig med det her område som underviser, at hvis man skal med i forhandlingerne om et lovforslag, skal man inviteres, inden lovforslaget bliver udarbejdet. Det er noget besynderligt, synes jeg, at man her fra Dansk

Folkepartis side og fra konservativ side kommer og siger, at man nu inviterer. Toget er jo kørt.

Det var også tydeligt, at vi ikke kunne få tilsagn fra den konservative ordfører om, at der kunne forhandles om antallet af dyreenheder. Man har lavet en aftale, og al ære og respekt for det, men hvorfor skal vi så klandres for, at vi er sure, og at vi tidligere har været sure osv.? Vi er ikke blevet inviteret. Jeg kommer ude fra landet, der er det ingen skam ikke at komme, når man ikke er blevet inviteret, og vi er ikke blevet inviteret til de her forhandlinger.

Jeg synes oven i købet, at det var en meget besynderlig proces, der foregik på det her felt, for vi kunne faktisk læse i avisen, at der var indgået en aftale. Vi fik ikke engang først en orientering i udvalget om, at der var indgået en aftale om det her vigtige område.

Indledningsvis vil jeg også godt sige om den diskussion, der har været omkring antallet af dyreenheder: På 2 år ønsker man, at loftet skal hæves med 200 dyreenheder, siger man. Det kom klart fra ordføreren fra Dansk Folkeparti, at der var et pres for – det blev vist sagt nogenlunde sådan – at vi skulle hæve antallet af dyreenheder, fordi ellers kunne vi ikke klare os i konkurrencen.

Så har vi også fået et tilsagn om, at i hr. Christian H. Hansens tid og i ministerens tid – det er åbenbart meget stærke alliancer, når man kan tale også på ministerens vegne – vil der ikke komme yderligere ønsker. Jeg må bare konstatere, at man ønsker, at loftet på 2 år skal hæves med 200 dyreenheder, og det er udtryk for, at markedet set fra landbrugets tops side ønsker, at der altså skal være mulighed for at konkurrere på stadig større enheder. Jeg vender tilbage til den del af forslaget om et lille øjeblik.

Det her er egentlig et besynderligt forslag, for det er et forslag, som er sat sammen af to dele, der overhovedet ikke har noget med hinanden at gøre. Fra Det Radikale Venstres side er vi tilhængere af den første del af forslaget, der har med landbrugsejendomme at gøre, for så vidt angår dette med, at man skulle kunne opsigse en lejer, der bor i en hovedbygning, for at kunne opfylde bopælspligten som ny ejer af ejendommen. Men vi undrer os over, at det flertal, der ellers siger, at de er meget venlige over for landbruget og også viser det, slet ikke har lyttet til de indsigelser, der er kommet fra landbrugets side på det her felt.

Fra Det Radikale Venstres side har vi den opfattelse, at man stadig væk skal have en paragraf

i landbrugsloven, som giver mulighed for, at man på klare betingelser kan sige lejere op, hvis man har dokumenteret behov for at bruge den bolig til en ansat i bedriften. Og hvis man ikke har brugt den til en ansat i bedriften inden for 3 måneder, efter at lejereren er flyttet ud, skal man give en erstatning til den pågældende lejer.

Kl. 16.50

Vi forstår ikke, når vi taler så meget om dyrevelfærd, at man ikke også vægter, at de medarbejdere, som er ansat i de stadig større bedrifter, har mulighed for at bo tæt op ad bedriften, og at de dermed også kan føre et løbende tilsyn, når de har vagt, i og med at de bor tæt ved ejendommen, ligesom ejeren kan gøre det. Så vi indtager altså her, kan jeg konstatere, en fuldstændig særstilling i forhold til samtlige partier i Folketinget. Men det har vi ikke noget imod, når vi mener, at vi står for det rigtige.

Så er der den anden del. Fra radikal side ønsker vi, at det her lovforslag havde haft et helt andet sigte. Vi synes, at det at gøre enhederne større er den gale vej at gå. Vi synes hellere, man skulle give flere muligheder for, at de små og mellemstore bedrifter kunne blive større, ikke at man kunne stige fra 750 til 950 dyreenheder. For det, der sker, hver gang man hæver mulighederne for antallet af dyreenheder, er, at man forrykker konkurrenceniveauet, fordi det bliver vanskeligere at drive mindre ejendomme, når man kan få de kolossale stordriftsfordele, der kan ligge i at være oppe og producere 35.000 svin.

Vi synes også, at det er meget risikabelt at sige ja til det her forslag, når man ikke har nogen form for dokumentation for, at det vil tage hensyn til de miljøomgivelser, som de her produktioner skal indgå i. Det har været fremme også ved de spørgsmål, der er stillet og i tidligere ordføreres indlæg. Der er ikke noget, der tyder på, at man, for så vidt angår miljøet, vil kunne opstille nogen krav i en handlingsplan, som kan sandsynliggøre, at miljøet bliver bedre. Hvad med lugtgenerne? Hvad med de udledninger, som man i øvrigt skal komme med?

Vi synes i øvrigt også, at der er noget usikkerhed, som vi gerne vil have belyst under udvalgsarbejdet, vedrørende de tekniske justeringer i forbindelse med personkredsen ved anpartserhvervelse og selskaberhvervelse.

Vi synes også, at det tidspunkt, hvor loven træder i kraft, er meget uheldigt. Vi mener, at den først skulle træde i kraft den 1. januar 2007, for det giver mulighed for, at en masse landmænd efter den nugældende lovgivning kan

komme med en ansøgning, hvilket betyder, at de får nogle lettere krav i forhold til en anden lovgivning, som er i gang på miljøområdet. Noget af det, som er vigtigt, er altså, at vi tænker det her ind i en sammenhæng.

I det hele taget må vi sige, at den her lovgivning vil fremme en strukturudvikling i landbruget, som vi ikke er tilhængere af: stadig større og færre produktionsenheder. Vi mener, at dette forslag er en accept af en udvikling, der udtynner livet på landet i stedet for at styrke det.

For nu at slutte i den positive ånd vil vi dog sige, at vi tilslutter os en lempelse af kravene til landbrugsuddannelse ved forpagtning af jord, og vi synes også, det er glimrende, at de ejendomme, der er mindre, får en mulighed for købsret til tillægsjord.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Glahn: Hvornår er det sidst, vi har hævet antallet af husdyr i landbrugsloven, så vi må have flere? Var det i 2004, eller var det i 1999? Gik vi faktisk ikke tilbage fra 1500 til 750 i 1999, og har vi hævet det siden?

Endelig kunne man spørge: Ønsker hr. Ole Glahn i grunden, at vi hvert eneste år skal stå og diskutere landbrugsloven? Er det nødvendigt at diskutere den hvert år? Nu har Dansk Folkepartis ordfører sagt, at han ønsker, at den i hvert fald skal vare nogle år. Kunne vi ikke godt sige, at vi nu prøver på at lave den sådan, at der er noget rummelighed i den? Det er jo ikke et lovkrav, at alle skal op på det, det er en mulighed. Jeg håber da, at hr. Ole Glahn er klar over, at Venstre da også ønsker en, kan vi sige, bondestand.

Men er det ikke tankevækkende, at med den søgning, der er til vore landbrugsskoler, må vi forudse, at uanset hvad vi vil gøre med love eller ej, bliver der meget, meget få til at drive de danske jordbrugserhverv i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu kunne det her spørgsmål give anledning til et helt foredrag om, hvad årsagen er til, at vi er bragt i den her situation. Jeg skal gøre det kort, det kræver det formelle også.

Jeg vil sige vedrørende færre ansøgninger på landbrugsskolerne, at det vel er en meget naturlig reaktion på, at det er blevet så store enheder, man skal erhverve sig. Muligheden for at blive selvstændig i dag er meget lille, så det ville være

meget mærkeligt, hvis der var et stort ansøgetal.

Det er bl.a. et produkt af den politik, som Venstre har været med til at føre i mange år. Det er en politik, der er gået entydigt i retning af at tilrettelægge markedet efter, at man først og fremmest skulle konkurrere på pris frem for kvalitet af produkterne. Og det mener vi fra radikal side er en alt for ensidig måde at løse landbrugets problemer på, også i forhold til de forventede efterspørgsler på kvalitetsvarer. Jeg tænker naturligvis her bl.a. på økologiske produktioner.

Kl. 16.55

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Accepterer hr. Ole Glahn slet ikke, at der er noget, der hedder globalisering; at det ikke er de danske bønder, der er deres egne værste konkurrenter; at det er udefrakommende ting, som gør, at den danske landmand er nødt til at være drønende effektiv, hvis han skal klare sig i den konkurrence, når detailhandelen stiller op, hvad de kan sælge til, og samtidig kræver en meget, meget stor fødevarer sikkerhed; at det er det, der forårsager, at hvis vi skal udnytte ny teknik, kan den enkelte passe mere, der skal færre hænder til at passe flere dyr?

Accepterer hr. Ole Glahn selv den udvikling? Skal vi lade være med at tage disse muligheder i brug? Skal vi bare kigge på, at alting strømmer ind over grænserne, og så blivende siddende tilbage her?

Selvfølgeligt skal vi tage hensyn til dyrenes velfærd også.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg tror, at hvis vi vil gavne dansk landbrug på længere sigt, og hvis vi vil gavne livet på landet, er det vigtigt, at vi satser bredere, end vi har gjort nu. Jeg vil bestemt ikke afskrive, at der også kan være plads til, at man kan have den mere industrialiseret producerede gris i meget store enheder, men jeg mener, at det er meget vigtigt, at man også satser på andet.

Jeg tror, at med den måde, man satser nu, er det et område, hvor vi kan konkurrere os ud. Det ser vi jo, ved at mange danske landmænd investerer i produktioner bl.a. i Polen og Ukraine. Det er et tegn på, at på det marked kan vi ikke klare os, og det, der er karakteristisk – i øvrigt også inden for industriproduktion og andet

– er, at man siger, at det, vi skal klare os på, er knowhow; det er ikke konkurrence på pris og lave lønomkostninger.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Når man hører hr. Ole Glahn og også andre ordførere i dag, kan det godt give en fornemmelse af, at de slet ikke har læst det her lovforslag, når de kan stå og sige, at det med dyrevelfærd tror de ikke rigtigt på, og miljøet, ja, folk får den opfattelse, at det kommer da i hvert tilfælde til at sejle.

Bare i det her lille input, der ligger i lovforslaget, nemlig bemærkningerne, som jo altid er en god ting at starte med at læse, inden man går i gang med alt det andet, står der, at hvis bedriften opfylder visse skærpede krav til dyrevelfærd m.v., skal landmanden udarbejde en handlingsplan for dyrevelfærd og miljø på bedriften, der skal godkendes af myndighederne. Det er ikke gjort med, at han bare sidder og udfylder noget, hvor han siger, at det tror han vil være et godt miljø, og så bliver det puttet over i skuffen. Nej, det skal godkendes af myndighederne.

Hvordan kan man forklare, at der ikke er taget hånd om miljøet her? Jeg ved godt, at det bliver svært at forklare det her, og at der er begrænset taletid, det ved jeg også godt.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu ved jeg ikke, om hr. Christian H. Hansen lagde mærke til, at jeg ikke sagde noget om dyrevelfærd, for jeg mener faktisk, at det er muligt, og det er også angivet i bemærkningerne til lovforslaget, at man kan stille nogle krav om pladsforhold osv. i forbindelse med dyrevelfærd. Det mener jeg egentlig er opfyldeligt.

Men vedrørende miljø vil jeg gerne sige – det har jeg problematiseret i min tale, og det vil jeg fortsat stå fast på; der er endnu ikke en af ordførerne, der har svaret på det – at hvis de krav, der skal stilles fra ministerens side, skal være nogle, der er noget værd, skal det være krav, som betyder, at f.eks. de naboer, der bor 1 km fra de store enheder, ikke generes af lugtgener og ekstra kvælstof, som gør, at brændenælderne bliver næsten 2,5 m høje osv.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Nu må jeg bare konstatere, at den tid, hvor man sagde, at f.eks. gyllebeholdere og sådan noget

ikke måtte flyttes ud, er forbi. Det var under en anden regering, de ting foregik, hvor man sagde, at lugtgenerne skal være så tæt på naboerne som overhovedet muligt.

Hvis man nu går videre og læser lidt i de her bemærkninger, står der også, at disse ændringer vil betyde, at en landmand, der ejer flere landbrugsejendomme, kan vælge at samle sin husdyrproduktion på en ejendom, hvor lugten og støjen *ikke* generer naboerne. Hvordan kan man så forklare, at hvis vi indfører det her, kommer det netop til at genere naboerne? Jeg forstår det ikke, og jeg ville ønske, at de folk, der hører på det her, får tilsendt lovforslaget og læser det.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu var det jo rigtigt, hvad hr. Christian H. Hansen sagde, at han *kan* gøre det. Den landmand *kan* placere det der, men der står ikke, at han *skal* gøre det. Mig bekendt er der nogle regler for afstand til bebyggelse, for at placere landbrugsbygninger i forhold til bymæssig bebyggelse, afstandskrav, som jeg i øvrigt mener er alt for korte. Det er ekstremt, hvad der sker på landet i øjeblikket med hensyn til gener over for mennesker, der har bosat sig uden at være klar over, at de i løbet af kort tid kunne blive nabo til en fabrikk, der stinker sådan, at der næsten ikke er til at være, og det er ikke rimeligt.

Kl. 17.00

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg vil gerne spørge hr. Ole Glahn, om man vil anerkende fra radikal side, at ejerkravet til jorden trækker i den rigtige retning, fordi vi får bremset jordprisernes himmelflugt, og muligheden for, at jorden også kan dyrkes økologisk på mindre landbrug, dermed bliver væsentligt forbedret.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Det kan jeg svare kort på, for jeg mener, det er et af de positive elementer: Ja!

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Så vil jeg godt bruge mit andet spørgsmål i forbindelse med forslaget om at overgå til bedriftsniveau.

Hr. Christian H. Hansen var inde på, at det giver mulighed for, at man kan placere sig så-

dan, at man generer sine naboer mindst muligt, og placere sine stalde de steder, hvor det påvirker miljøet mindst muligt. Kan vi ikke blive enige om, at man må tro på det bedste i mennesker og dermed også en gang imellem tro på, at landmanden også tænker på at genere sine omboende mindst muligt og tænker på at gøre sit til, at miljøet får det bedre? Kan vi ikke blive enige om, at forslaget også trækker i den rigtige retning med hensyn til at kunne placere brugsenhederne der, hvor de generer både naboer og miljø mindst muligt?

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg kan godt lide det livssyn, hr. Allan Niebuhr har. Her i Folketinget kunne vi jo spare megen tid på behandling af lovgivning, hvis vi troede på, at man som menneske altid gør det, som er mest fornuftigt, men der er jo også noget, der hedder økonomi, og der kan være praktiske hensyn, som gør, at vi er nødt til at have noget regulering på området.

Derfor vil jeg sige, at jeg ikke er lalleoptimist og ikke tror på, at landmænd altid vil det bedste. Dermed siger jeg ikke, at landmænd ønsker at genere deres naboer, for selvfølgelig gør de ikke det, men der kan være gode argumenter for, at man placerer bygningerne der, hvor man gør det.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Poul Henrik Hedeboe.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det har været en lidt speciel dag, hvor vi er blevet forsinket på forskellige måder, og det har gjort, at vores ordfører på dette forslag, hr. Kristen Touborg, ikke kan være her. Derfor har jeg lovet at springe til, og det er jo en glæde at komme på med et forslag som dette.

Lad mig starte i den positive ende. Der er en boligdel, og den er vi positive over for. Vi kunne dog godt forestille os, at det ville være godt med ens regler hele vejen igennem, så der altid var 12 måneders opsigelse, og i øvrigt vil jeg sige, at det er en uskik, at forslaget er sammensat sådan, at der er en boligdel, som er præcis, og som der formentlig er relativt bred tilslutning til, og en anden del, som der ikke er bred tilslutning til.

Så vil jeg gå over til den anden del om forhøjelsen af antallet af dyreenheder fra 750 til 950. Jeg har forstået, at det har noget med gårdni-

veauer og bedriftsniveau at gøre, at der i virkeligheden går op fra en 500- og 750-grænse til en ren 950-grænse, og at der er indlagt en særlig handleplan for de store brug. Det er selvfølgelig meget godt, men det underlige er bare, at den ikke er generel. Hvorfor gælder den ikke alle steder? Hvorfor vil man ikke tage det skridt til gavn for miljøet? Det burde man virkelig have gjort, så der er altså et spørgsmål at stille her: Hvorfor gælder den ikke for alle? Det er det, folk hungrer efter de steder, hvor problemerne er.

Ydermere kan man kigge på: Når der bliver lavet en handleplan, hvordan følges den så op? Hvis vi kigger på velfærdskontrollen, sådan som den foregår p.t., er man vist nede på en besøgsrate på omkring hvert 20. år, og hvis det er det, der skal følges op på, er en handleplan vel ikke særlig meget værd, medmindre alle mennesker er gode og gør det, som der én gang er sagt de skal gøre. Men sådan tror jeg ikke verden hænger sammen, selv om jeg godt vil tro det gode om folk. Når man laver en handleplan, skal man sørge for, at der også er opsyn med den, og derfor skal der stilles dette spørgsmål: Hvad er planerne for det opsyn, der skal føres?

Kl. 17.05

Jeg forstod på specielt hr. Jens Kirk og også på hr. Allan Niebuhr, at vi er nødt til at gøre det her på grund af strukturudviklingen, og hr. Jens Kirk spurgte også, om jeg ikke havde været med i Brasilien. Det er helt rigtigt, at hvis vi kigger på globaliseringen og på, hvordan udviklingen går, skal vi køre ad den vej og ikke stoppe ved 950. Jeg ved ikke, hvor grænsen er, men den vil sikkert ligge et helt andet sted, hvis det kun er markedsøkonomien, der skal bestemme, hvad vi skal gøre her i landet. I SF har vi imidlertid en idé om, at når det handler om, hvad landet skal bruges til, er det altså ikke kun markedsøkonomi og globalisering, der skal bestemme helt præcist, hvilken retning vi skal gå i. Det handler også om samfundsrelevant politik: Hvad vil vi med vores land?

Vi står her med en grænse, som kunne give Dansk Folkeparti en glimrende anledning til at sige: Nu standser vi op og ser på, hvad vi vil med vores landdistrikter. Det er ikke kun svin, der skal bo derude, det er også mennesker, og jeg tror ikke, dansk landbrugs fremtid ligger i konkurrence med Brasilien på bulkprodukter. Den ligger i forfinede specialprodukter, det tilsiger landets størrelse, men den anden vej er en

dødsrute for dansk landbrug, og den tror vi ikke på.

Vi kan godt lide første del af lovforslaget, men den sidste del kan vi ikke lide.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu skal jeg spare ordføreren for SF for de helt dybtgående spørgsmål, men anerkender hr. Poul Henrik Hedeboe ikke, at vi har en vandmiljøplan III, som i grunden måske ikke er helt efter SF's hoved, men som sørger for, at vi har et miljø, der stadig får det bedre og bedre? Og anerkender hr. Poul Henrik Hedeboe ikke også, at hvis vi skal have ny teknik ind i billedet, skal den enkelte uanset hvad have mulighed for at holde lidt flere dyr af en eller anden art, hvis den enkelte skal kunne udnytte disse maskiner, som kan gøre det bedre for både manden og dyrene? Bør man ikke også anerkende det i SF?

Endelig kan jeg ikke lade være med at spørge ordføreren: Mener SF, at vi sådan set skal sætte det hele i stå og ikke udnytte vores landbrugs muligheder her i landet og den knowhow, vi har, til at øge eksporten?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det er ganske rigtigt, at vi har vandmiljøplaner, og at man i forskellige ministerier og forskellige udvalg slås meget om, hvad vi skal gøre for miljøet, og generelt har man vel fået det til at lykkes i en eller anden grad.

Vi har nok stået meget fast på, at vi godt vil have det til at gå hurtigere. Vi havde gerne set, at der var sket mere på området, og vi ved i hvert fald, at med hensyn til lugtgener og ammoniakudslip er man langt fra at få tingene til at fungere på området.

Angående flere dyr er jeg ikke i tvivl om, at når man ser på den erhvervsøkonomiske udvikling, kræves der flere og flere dyr, men derfor kan man jo godt sige: Jamen o.k., vi sætter en grænse her, for vi tror, at den sunde udvikling, også den sunde økonomiske udvikling, bliver anderledes på lang sigt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Hr. Jens Kirk?

Jens Kirk (V):

Jeg frafalder.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg stiller et spørgsmål, selv om det er normalt, at man ikke gør det, men der var en bemærkning specielt til Dansk Folkeparti, som jeg egentlig tror hr. Poul Henrik Hedeboe godt selv kunne have fundet på, så derfor benytter jeg alligevel min mulighed for at stille spørgsmål.

Det drejer sig lidt om at styrke landdistrikterne. Jeg vil bare spørge hr. Poul Henrik Hedeboe, om han er klar over, at der faktisk er indgået en aftale om landdistrikterne. Ifølge den aftale har nogle af de nicheproduktioner, som hr. Poul Henrik Hedeboe nævner, mulighed for at få støtte. I bredt omfang har de også fået støtte, og det har faktisk været en så stor succes, at vi for nylig har lagt flere penge i puljen. De penge deles også ud til disse nicheproduktioner, og det må da være at støtte landdistrikterne.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg vil sige, at spørgsmålet vel ikke har så meget med dette lovforslag at gøre. Men vi er med på alt det, der kan støtte mangfoldigheden og de nye ideer, og vi er med på det udviklingsprægede og innovative landbrug, fordi vi helt bestemt tror, det er vejen frem. Derfor tror vi også, det havde været klogt og samfundspolitisk fornuftigt at sætte en grænse og sige: Nok er nok, lad os få styr på de svineproduktioner, der findes i dag, og lad os så gå den anden vej, for det er her, vores fremtid ligger.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg må bare sige, at jeg er glad for svaret, som bekræfter, at hr. Poul Henrik Hedeboe er enig i, at det er godt, at der på samme tid er blevet gjort en stor indsats for landdistrikterne og nicheproduktionerne.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det kan jo diskuteres, om det er et skridt frem og to tilbage, eller hvad det er. Et skridt fremad på et område opvejer ikke et skridt tilbage på et andet område, og det er ærgerligt, så lad os nøjes med at tage skridt fremad på et område, vi tror på.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg vil også fuldstændig anerkende og er udmærket godt klar over, at hr. Poul Henrik Hedeboe ikke er ordfører, som det blev sagt i starten. Men hr. Poul Henrik Hedeboe nævnte noget, som jeg synes er meget spændende, nemlig hvilken retning Danmark skal gå i.

Hr. Poul Henrik Hedeboe sagde, at frem for at følge Brasilien skal Danmark gå i retning af forædling, hvis jeg hørte rigtigt. Der er ikke nogen tvivl om, at danske fødevarer er langt fremme, når det gælder forædling og kvalitet af bl.a. svinekød, men tror hr. Poul Henrik Hedeboe ikke, at vi også i fremtiden vil kunne byde på høj kvalitetsprodukter, hvis vi øger produktionen og dermed skaber flere arbejdspladser på slagterierne på den hjemlige front? Tror hr. Poul Henrik Hedeboe ikke, at slagterierne også i fremtiden vil kunne klare at få flere dyr ind og stadig ligge langt fremme med hensyn til forædling og kvalitet?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Det er at gå i den ene retning, hvis man siger, at udvikling og kvalitet ligger i forarbejdningsleddet, og så er det ligegyldigt, hvor store bedrifterne bliver, så vi kan bare køre los i den retning. Den anden retning er at sige, at vi skal have mangfoldigheden ude i produktionsleddet, og at det er her, vi skal skabe den kvalitet, som føres videre i nogle specialproduktioner. Vi ved, at vi kan få rigtig meget mere for trøjer af det rigtige mærke end for almindelige trøjer, og den sammenligning kan vi jo overføre til parmaskinken og lignende ting på fødevarerområdet.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Mit andet spørgsmål går på ejerkravet. Vil hr. Poul Henrik Hedeboe og SF anerkende, at ved at stoppe jordpriserens himmelflugt skaber vi også en bedre grobund for det, som jeg ved hr. Poul Henrik Hedeboe brænder for, nemlig det økologiske landbrug, som får bedre mulighed for at kunne være med, når jordpriserne holdes på et sådant niveau, at det også er rentabelt at drive den form for landbrug?

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg har forstået forslaget sådan, at det godt kan give en marginal indvirkning på priserne, men

at det også skal bruges til at øge den ensidige svineproduktion, så fordelene forsvinder lidt. Hvis der kommer en marginal ændring af priserne, er det godt, men jeg tror ikke rigtig på det i denne sammenhæng.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Tak til ordføreren. Vi går til næste ordfører, som er hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Debatten var i en vis periode ved at udvikle sig til en debat om, hvem der nu havde inviteret hvem, men jeg vil godt sige, at i Enhedslisten er vi ikke nedbrudte eller triste over, at ministeren ikke inviterede os i denne sag. Vi tager det som et udtryk for, at ministeren i forvejen var klar over, at her er der så store forskelle på den politik, som Enhedslisten står for, og den, som regeringspartierne og Dansk Folkeparti fører, at der nok ikke var kommet noget resultat ud af en forhandling, men jeg kan selvfølgelig godt forstå, at andre partier, der måske er lidt mere løse i principperne, er skuffede over, at de ikke kunne få lov til at afprøve deres muligheder ved forhandlingsbordet.

Det andet interessante i denne debat er jo, at den drejer sig om et forslag, hvis ene del der nærmest er enighed om. Man forsøger i så stor udstrækning, som det er muligt, at give lejerne på landejendomme de samme vilkår som de mennesker, der bor andre steder, og det synes vi selvfølgelig er positivt. Men det er kædet sammen med den anden del af lovforslaget, og jeg kan forstå på hr. Jens Kirk fra Venstre, at det kan der ikke laves om på. Hr. Jens Kirk argumenterede ikke for, hvorfor der ikke kan laves om på det, men det er jo heller ikke nødvendigt, når man har flertallet, for så kan man jo selv vælge, hvad man vil argumentere for og imod.

Kl. 17.15

Den del af lovforslaget, som vi i Enhedslisten ikke kan støtte, er den del, som i grunden hænger sammen med en række andre regeringsforslag, der er blevet fremsat i denne samling. Det er forslag, der handler om at give mulighed for, at man kan øge sin svineproduktion uden at beslaglægge mere jord, og det er jo også det, der er kernen i dette forslag. Hver eneste gang, der skal gennemføres miljøhandlingsplaner og for den sags skyld også dyrevelfærdshandlingsplaner, er argumentet, at det skal sikres, at man kan øge produktionen, uden at det fører til øget forurening.

Her må vi bare sige, at vores udgangspunkt er, at vi ikke ønsker at øge den industrielle landbrugsproduktion i Danmark. Vi har faktisk den opfattelse, at det ikke bare handler om at fastholde forureningen og miljøpåvirkningen fra landbruget på det niveau, der eksisterer i dag, men at det faktisk handler om at nedbringe påvirkningen. For os handler det også om ikke bare at sikre, at man forsøger at kompensere for de forringelser af dyrevelfærden, der sker, fordi antallet af dyr på de enkelte bedrifter øges, ved andre tiltag. Nej, for os handler det om at gennemføre radikale forbedringer af dyrevelfærden.

Jeg må bare sige, at begge dele af forslaget her handler om at sikre det industrielle svinebrug i Danmark bedre økonomiske betingelser, og det er vi ikke med på. Vi mener, som også andre har været inde på, at landbrugsudviklingen i Danmark skal gå i en anden retning, men jeg vil gerne understrege, at det ikke betyder, at Enhedslisten har det synspunkt, at der ikke skal være landbrug i landdistrikterne i Danmark, og at der ikke skal være fødevarerproduktion, for det skal der.

Til allersidst: Det er fremført fra fleres side, at forslaget vil føre til, at de smågrise, der produceres i Danmark, vil blive opfedet i Danmark og slagtet i Danmark, men det er der altså intet – intet – i forslaget der sikrer. Forslaget sikrer, at der vil blive produceret flere smågrise, og det sikrer formentlig også, at en stort set lige så stor andel af dem, der bliver produceret fremover, vil blive transporteret ud af landet, som tilfældet er i dag. Det er muligt, det også vil føre til, at der bliver opfedet flere svin, men der er intet – intet – der tyder på, at det ikke vil medføre, at vi vil få flere transporter af svin, der skal slagtes i udlandet.

Derfor vil jeg bare sige, at hvis det er sådan, at der er partier her i Folketinget, der for alvor vil gøre en indsats for at sikre det, som jeg tror Dansk Folkepartis ordfører nævnte, nemlig at svinene bliver opfedet i Danmark og slagtet på det nærmeste danske slagteri, kræver det altså langt, langt mere håndfaste opstramninger af reglerne for, hvordan dyr, der skal slagtes, skal transporteres, end dem, vi har diskuteret her i Folketinget.

Jeg synes, man skal være ærlig og sige, at det er et forslag, som kombinerer en forbedring af lejernes vilkår på landet med radikale forbedringer til de store svineproducenter. Herregud, det er vel ikke så forbavsende, at det er Venstres politiske ønske, og det er vel heller ikke så under-

ligt, at De Konservative er med på det. Men selvfølgelig er det skuffende, at når det er et forslag på et område, hvor hr. Christian H. Hansen er ordfører, er Dansk Folkeparti også med på det.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Først vil jeg gerne sige tak til ordførerne fra partierne for de bemærkninger, der er givet til regeringens forslag her i dag. Vi er jo ikke enige om det hele, og det havde jeg nu heller ikke forventet på baggrund af de debatter, vi har haft indtil i dag, men jeg håber, at lovforslaget kan danne grundlag for en konstruktiv diskussion, så vi kan få en så bred tilslutning til forslaget som muligt.

Blandt de ændringer af landbrugsloven, der lægges op til med forslaget, vil jeg først nævne bestemmelsen, der ligestiller lejere på landejendomme med landets øvrige lejere. Vi har jo allerede taget hul på diskussionen om spørgsmålet i forbindelse med tidligere lovforslag.

Med regeringens forslag ophæves bestemmelsen om, at lejerens kan opsiges med 6 måneders varsel, når boligen ønskes anvendt som bolig for personer, der er beskæftigede på bedriften. Hermed sikres det, at lejere i sådanne boliger ligestilles med lejere i andet byggeri. Bestemmelsen om, at lejere kan opsiges, når boligen ønskes anvendt til opfyldelse af bopælskravet ved erhvervelse af ejendommen, foreslås derimod opretholdt uændret.

Kl. 17.20

Fra juridisk side har der været udtrykt bekymring for, om en ændring af bestemmelsen på dette punkt kunne opfattes som en svækkelse af bopælspligten til skade for den sag om bopælspligtens forenelighed med EU-traktatens bestemmelse om investeringsfrihed og kapitalens frie bevægelighed, der i øjeblikket verserer ved EF-Domstolen. Denne tilkendegivelse mener jeg ikke vi kan sidde overhørig, og da der ifølge lejeloven endvidere gælder en frist på 1 år, hvis udlejer selv skal anvende det udlejede til bolig, betyder opretholdelsen i realiteten, at det er opsigelsesfristens længde på 6 måneder i landbrugsloven, der adskiller sig fra den tilsvarende bestemmelse i lejeloven.

Regeringen ønsker endvidere at gøre det lettere for landmændene at udvide deres husdyrproduktion. Med den hastige strukturudvikling inden for både svineproduktion og ikke mindst kvægbrug er der flere og flere landmænd, der må se deres videre vækstmuligheder begrænset

af det nuværende loft på 750 dyreenheder pr. bedrift. Lad mig i den forbindelse lige nævne, at jeg har undret mig lidt over den diskussion om 750 dyreenheder, der har kørt herinde de sidste par år. De 750 dyreenheder blev jo fastsat tilbage i 1999, og så kunne man jo sagtens sige, at det ville være godt med et serviceeftersyn, når der er gået 7 år. Det er kun for lige at sætte det på plads.

På sigt ville det forringe rentabiliteten, hvis vi fastholdt de 750 dyreenheder pr. bedrift for den animalske produktion i Danmark. Det ville samtidig skade erhvervets konkurrenceevne, og det er baggrunden for bestemmelsen om, at det skal være muligt at udvide husdyrproduktionen på en bedrift til maksimalt 950 dyreenheder. Der er imidlertid knyttet en række betingelser til en sådan udvidelse. For det første skal landmanden udarbejde en handlingsplan for dyrevelfærd og miljø, der skal godkendes af myndighederne, som også hr. Christian H. Hansen var inde på, og i dyrevelfærdsdelen vil der bl.a. blive stillet krav til boksstørrelser, sygestier, halmtildeling, anvendelse af farebokse og dyrlægetilsyn.

I den forbindelse vil jeg godt sige, at man somme tider godt kan blive lidt overrasket. Jeg har ved andre lejligheder lyttet til, hvad visse ordførere har sagt om deres interesse for dyrevelfærd, men nu må det ikke gerne gå alt for glat med dette lovforslag, selv om det netop indeholder elementer, man selv har efterspurgt tidligere – ja, man er næsten villig til at sige, at man ikke kan gå ind for forslaget, selv om man kan få nogle af sine ønsker opfyldt. Jeg synes, det er lidt overraskende, for jeg ved, at i hvert fald nogle har brugt megen tid på netop at fremhæve disse synspunkter, men når de endelig bliver forhandlet på plads, synes jeg, det nærmest lyder sådan, at hvis man ikke selv har forhandlet det på plads, synes man ikke, det er godt nok, og det synes jeg er lidt ærgerligt.

Forslaget styrker i hvert fald dyrevelfærden i de danske besætninger yderligere, fordi miljødelen skal indeholde en beskrivelse af de tiltag, landmanden agter at tage for at sikre en miljøvenlig drift. Også her er jeg lidt overrasket, for i det ene øjeblik hører jeg den indvending, at alt for mange bedrifter vil stige fra 750 til 950 dyreenheder, men samtidig siger man, at det ikke vil komme til at betyde noget for miljøet, til trods for at man lige har sagt: Det er rigtigt, at en af betingelserne for at komme med er, at det skal blive bedre for miljøet. Jeg tror, man skal prøve at se, om man kan holde en stringent linje, for el-

lers bliver det svært. Men det er helt klart, at det er en af betingelserne for, at man kan gå fra 750 til 950 dyreenheder.

Miljødelen skal altså indeholde en beskrivelse af de tiltag, landmanden agter at tage for at sikre en miljøvenlig drift, og endvidere vil jeg gerne nævne bestemmelsen om, at kravet om, hvor stort et areal landmanden selv skal eje, fremover skal opfyldes på bedriftsniveau og ikke på ejendomsniveau. For en landmand, der ejer flere ejendomme, vil det betyde, at vedkommende eksempelvis kan samle sin svineproduktion på en ejendom, hvor lugten og støjen ikke generer naboerne.

Jeg vil bare sige, at de regler, der gælder i dag, og som jo har været gældende i lang tid, vil vi gerne tage en drøftelse om, hvis nogen ønsker det. Der har været eksempler på, at nogle producenter har været nødt til at placere udvidelsen et sted, som i hvert fald ikke var det bedste for naboerne, selv om den med fordel kunne have været placeret et sted på den samlede bedrift, hvor den ikke havde været så generende for naboerne.

Kl. 17.25

Incitamentet til eksport af levende smågrise bliver mindsket, hvilket er til gavn for beskæftigelsen. Eksporten betyder, at vi i øjeblikket forærer danske arbejdspladser bort til udlandet, og det kan ingen jo være tilfreds med. Vi diskuterer tit, at vi skal udnytte de dygtige slagteriarbejdere i Danmark, som måske er blandt verdens bedste, og det skal vi da også. Men det er klart, at hvis landmænd støder på et ejerkrav, når de kommer op over et vist antal dyreenheder, og det går helt galt, når de kommer over 250 dyreenheder, fordi de så skal eje al jorden, duer det ikke.

Jordpriserne er nemlig steget så meget, at når de sammenholdes med de bygninger, som skal opføres, anslår landmændene, at de er helt oppe på at betale omkring fem gange ekstra for den jord, de skal købe, og så er der i hvert fald nogle, der vil holde sig til at producere smågrise og få dem ud af landet, for dem kan man have mange flere af, inden man ryger over de 250 dyreenheder.

Jeg synes altså, vi skal prøve at give hinanden chancen for at se, hvordan det virker. Vi kan i hvert fald sige med sikkerhed, at det andet ikke har virket, og så er det da en god idé med et serviceeftersyn og at prøve noget nyt.

Lempelsen af reglerne for selv at kunne eje jord tror vi vil lette presset på jordpriserne. De

større landmænds behov for at købe jord for at opfylde ejerkravet er jo i dag med til at tvinge priserne op, og her synes jeg, der er en enkelt ting, man glemmer, nemlig at når de store producenter opkøber jord, fordi de skal eje jorden, bliver det svært for mange af de små og mellemstore producenter at forblive i erhvervet. Et ejerkrav rammer sådan set især de små og mellemstore brug, men det reducerede arealkrav vil i sidste ende give den enkelte husdyrproducent råderum til at finde den bedste løsning for anvendelsen af husdyrgødning, og sammenfattede mener jeg derfor, at vi med lovforslaget får nogle bestemmelser, der vil være med til at sikre en forsvarlig anvendelse af landbrugsejendomme og samtidig tager hensyn til så vel produktion som miljø og dyrevelfærd.

Der har været nogle bemærkninger om, at vi nu er i en situation, hvor det kan diskuteres, om brugene skal være større. Jeg er nødt til at sige, at alt det, jeg har noteret mig, når der er kigget på brug, der bliver større, viser, at de får mere muskelkraft, får nemmere ved at opfylde nogle miljøbetingelser og får nemmere ved at opfylde nogle dyrevelfærdsbetingelser.

Jeg lyttede til den debat, der udviklede sig mellem to ordførere for ikke så lang tid siden. Jeg tror, man skal huske, at mellem unge mennesker er der altså en udbredt trang til og behov for at være på en arbejdsplads, hvor man er lidt flere. Man vil godt have et socialt fællesskab på sin arbejdsplads, og det er nemmere at få på gårde, der er lidt større. Jeg har ikke noget imod små og mellemstore landbrug, ej heller noget imod store brug, men jeg synes bare, det må være det vigtigste, at vi sammen forholder os til, at det er spørgsmålet om dyrevelfærd, natur og miljø og påvirkning af omgivelserne, der skal være det afgørende, og ikke antallet af svin.

Det har været lidt trist at høre, at nogle har sagt, at det hele står og falder med, om nogle kan producere lidt flere svin eller lidt færre svin. Jeg har i lang tid troet, at det mere skulle dreje sig om påvirkningen af naturen og miljøet, og hvis der kan komme styr på det, skulle det da nødvendigvis være sådan, at man bliver ved med at sige: Jamen det og det antal er nu det, vi bedst kan lide, og derfor skal ingen have lov til at have flere, uanset at der er fundet nogle teknologiske løsninger for natur og miljø. Det samme gælder på dyrevelfærdsområdet. Jeg tror, vi mange gange vil opleve, at de, der har mulighederne for at kunne investere, også er dem, der kan gøre noget godt.

Lad os sammen se nærmere på de synspunkter, der er fremkommet under debatten. Jeg tror, vi får en fornuftig diskussion i Fødevarerudvalget, jeg kommer selvfølgelig som altid meget gerne i Fødevarerudvalget og diskuterer, og jeg vil give min fulde støtte til et konstruktivt udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg kunne godt tænke mig, hvis fødevarerministeren kunne eksemplificere lidt mere præcist, hvilke konkrete krav i disse miljøhandlingsplaner der vil medføre, at en svineproduktion, som er større end den, man har i dag, giver en mindre miljøbelastning.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt): Jeg har jo lyttet mig til, at miljøet har været meget inde i debatten, og jeg tror, vi skal have slået én ting fast helt fra starten: Ændringerne fører ikke til en øget miljøbelastning. Miljøhensynet sikres via miljøreglerne, og de laves ikke om med dette forslag. Det er, som om vi diskuterer hele miljøreguleringen med godkendelsesordninger osv., men de ligger jo i Miljøministeriet, og det skal de fortsætte med, så det er her, man skal have godkendt de 750 dyreenheder eller have VVM-godkendelse eller andet.

Kl. 17.30

Når jeg siger, at det bliver bedre for miljøet her, så er det f.eks., fordi det gør det lettere at udflytte staldanlæg fra landsbyerne og således afhjælpe nogle lugtgener for naboerne. Det synes jeg da er godt. Jeg synes, det er en god ting, at man kan prøve på at tilrettelægge det sådan, at man ikke behøver at genere naboerne. Det er i hvert fald noget jeg tror mange vil sætte stor pris på.

Så er det klart, at når vi får flere bedrifter, der går fra 750 til 950 dyreenheder, og de får nogle skærpede miljøkrav, som skal aftales bagefter, så vil det selvfølgelig også være til gavn for miljøet.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er ikke sikker på, jeg blev så meget klogere på, hvad det var for nogle konkrete krav til de her miljøhandlingsplaner, som vil blive stillet, andet end at det vil man finde ud af en gang i fremtiden. På mit spørgsmål om, hvordan det her ville føre til mindre miljøbelastning, fik jeg

af fødevarerministeren at vide, at det ikke ville føre til større miljøbelastning.

Jeg har godt forstået, at det her forslag handler om, at man tror, at man ved hjælp af forskellige teknologiske løsninger kan sikre, at der kan opfodres flere svin i Danmark, uden at der kommer en øget miljøbelastning. Jeg ville bare være så glad, hvis der var nogle konkrete bud på, hvad de her miljøhandlingsplaner skulle indeholde, og som sikrede, at vi faktisk fik en mindre miljøbelastning ud af det her lovforslag, i stedet for, hvis vi er rigtig heldige, bare at få en fortsat udvikling i stil med den, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt): Som jeg somme tider siger, så plejer hr. Per Clausen jo altid at drage omsorg for ministeren, så jeg kan godt forstå, at man spørger et par gange, men nu må jeg så gøre det modsatte i dag, som sådan en lille omgang noget for noget. Jeg er nødt til at sige til hr. Per Clausen: Hr. Per Clausen ved jo udmærket godt, at det netop er det, vi har sagt hele tiden gennem debatten, nemlig at både hvad angår dyrevelfærd, og hvad angår miljø, er det noget, der efterfølgende vil blive aftalt, sådan at det skal godkendes af myndighederne. Det er der, det skal stå sin prøve.

Men man kan stadig væk ikke ændre på det forhold, at vi jo ikke med det her forslag laver om på miljøreglerne. Miljøreglerne hører under Miljøministeriet. Miljøreglerne er dem, man får godkendt sit brug efter, men det er da en fordel, at der stilles skarpere krav til ejendomme, der går fra 750 til 950 dyreenheder, når de, da de havde 750 dyreenheder, ikke havde de krav. Det er da svært at forklare, at det så ikke skulle være bedre.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg kan jo så fortsætte, hvor hr. Per Clausen slap. Jeg har altså den samme opfattelse som hr. Per Clausen, og jeg synes ikke, vi får svar på spørgsmålet. Det her er lanceret som et forslag, der både skulle gavne dyrevelfærden og miljøet. Jeg sagde i min ordførertale, at det kunne jeg godt se at man kunne udmønte, men jeg synes, at vores minister skulle fortælle os bare lidt om, hvor de skærpede miljøkrav er, man som landmand skal opfylde, hvis man ønsker at udvide bedriften fra 750 til 950 dyreenheder.

Hvad er det for en handlingsplan, man skal sætte i gang? Kunne vi ikke få nogle eksempler på det?

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Det er jo en helt o.k. øvelse, at man bliver ved med at spørge om noget, man godt ved, man ikke får svar på, for det er jo ikke sådan, at man ikke får at vide, hvorfor man ikke får svaret. Det får man at vide. Man får at vide, at det er, fordi det ikke er aftalt endnu. Det vil ske sammen med miljømyndighederne, og det vil ske sådan, at det er miljømyndighederne, der skal godkende det.

Alligevel så forsøger man bagefter lidt at udstille det, som om det skulle være noget meget mystisk. Nej, det er meget klart; det står sådan set i alt, nemlig at det vil blive aftalt efterfølgende. Jeg har selvfølgelig en forståelse for, at nogle måske kan synes, det kunne have været rart, de kunne have været inde over det, men sådan er det.

Og jeg er bare nødt til at sige, at vi jo har diskuteret forslaget, hvor vi dengang sagde, at det ville være en god idé, at vi lod være med at diskutere yderligere om lejerboligerne og tog det hele i det her lovforslag. Men det var man jo hverken fra Enhedslistens eller for den sags skyld Socialdemokratiets side indstillet på. Det skulle stemmes igennem; det var nu, det skulle ske. Man mente, man havde en god sag, man ville ikke vente på, at man fik alt med, og nu er det så, man sidder og ærgrer sig lidt over det. Måske skulle man alligevel have ladet være og ventet og så gået sammen med os andre. Men sådan er det.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu kommer jeg jo som bekendt hverken fra Socialdemokratiet eller Enhedslisten, og jeg har alligevel et behov for at få oplyst: Der må da være mulighed for, at ministeren kan løfte sløret for nogle af de tanker, man har haft. Man går ud og proklamerer, at det her er et forslag, som vil gavn miljøet med skærpede miljøkrav, og så kan ministeren ikke komme med et eneste eksempel på, hvad det kunne være. Det er noget, der først skal behandles bagefter.

Det synes jeg er meget tom og varm luft, det her.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Hr. Ole Glahn lægger mig jo ord i munden, jeg ikke har sagt. Jeg har kun sagt, at når man går fra 750 til 950 dyreenheder, så vil vi skærpe miljøkravene. De fleste må da alligevel blive glade for det, for havde vi ikke gjort det, så var miljøkravene blevet ved med at være de samme. Så selv de mindste forbedringer, vi finder ud af, når vi laver forslaget, er da en forbedring.

Kl. 17.35

Det, hr. Ole Glahn vil vide, er, om man ikke godt kan få at vide, hvad det er, ministeren vil beslutte sig for, selv om det i grunden står alle steder, at det er noget, der først skal forhandles bagefter. Nej, det kan man ikke, for sådan forhandler man ikke. Man forhandler ved, at vi diskuterer det igennem.

I øvrigt er sådan noget som miljøsynspunkter jo også noget, jeg selvfølgelig vil aftale med de miljømyndigheder, med de ressortministre, der har med det at gøre. Det gælder også dyrevelfærd, hvor det jo er Justitsministeriet, der har med det at gøre, og selvfølgelig skal vi have input fra de ministerier, når vi sidder og laver det.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner (S):

Nu sagde ministeren jo, og jeg citerer, at vi eksporterede arbejdspladser ud af landet, fordi svine nu bliver slagtet i Tyskland. Er der nogen som helst dokumentation eller sikkerhed for, at det ikke fortsat vil ske, hvis vi forudsætter, at prisen på 1 kg svinekød er højere i Tyskland end i Danmark? Ville der være noget som helst til hinder for, hvis man producerede 5 millioner ekstra svin i forhold til den nuværende produktion, at de så ikke også ville blive sendt til Tyskland til slagtning under den forudsætning, at prisen der er højere?

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jo, men nu skal vi først lige have slået helt fast, at man ikke bare kan udvide antallet af sine dyreenheder, som det passer en.

Jeg synes måske nok, at vi starter lidt langt henne. Vi skal jo altså først lige have sagt til hinanden, at det er klart, der er nogle spilleregler for, hvor mange dyreenheder man må have, uanset hvad der sker med ejerkravet. Og det synes, som om nogle ordførere er meget optagede af at blande hele miljølovgivningen ind i landbrugsloven. Det kunne man måske også godt

have gjort, men sådan har vi altså ikke valgt at gøre det.

Det er sådan, at miljølovgivningen har sit eget regelsæt, og det vil sige, at alt, hvad der handler om miljø, alt, hvad der handler om antallet af dyreenheder, VVM-godkendelse og alt muligt andet, kører jo der. Det, vi diskuterer, er ejerkravet, og nej, jeg kan da ikke give en garanti for det, men jeg tror, at jeg med sikkerhed kan sige, at gør vi ingenting, så kan vi i hvert fald være sikre på, at det vil fortsætte.

For det vil da være svært at få råd til at investere i at opfede svin, når man ved, hvor meget jord man behøver at købe, når man ryger over 250 dyreenheder – den jord, som nogle landmænd har forklaret koster helt op til fem gange det, det koster at bygge staldene – og så kan man da godt forstå, der må blive bundet meget kapital der, som så kan være meget svær i stedet at bruge på staldbygninger, hvor man kan opfede svin.

Så nej, garantier tror jeg de fleste skal holde sig fra, men man kan da i det mindste prøve på ikke at stå i vejen.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg må jo gentage spørgsmålet, for er ministeren ikke enig i, at det eneste, der er afgørende for, om man sender svin til Tyskland, er prisen pr. kilo svinekød? Og hvad angår smågrise, 30-kilos-grise, der bliver eksporteret til Tyskland, er ministeren så ikke enig i, at det simpelt hen er, fordi det er en god forretning og ikke kræver så stort et investeringsapparat at producere disse smågrise, og dermed kan man gøre det billigere, og man kan have en fortjeneste, og det er det eneste, der regulerer det her område? Det er udelukkende markedsvilkår, og det vil det også være fremover. Hvis man producerer flere svin, ja, så vil der bare være et større marked at sende svin til Tyskland fra.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Man er altså nødt til at sige til hinanden, og sådan tror jeg også mange har oplevet historiens forløb: Priser går op og ned. Somme tider er det en god idé at have svin, somme tider er det en god idé at have kvæg, somme tider er det en god idé at have fedesvin, somme tider er det en god idé at have smågrise.

Det, hr. Jens Peter Vernersen – mener jeg – gør sig selv skyldig i her, er at sige, at vi nu antager,

at de næste 15-20 års udvikling kan aflæses i rigets og Tysklands tilstand i dag, og herefter kan vi så tage alle beslutninger. Og så vil jeg bare sige til hr. Jens Peter Vernersen, at jeg tror, der er mange, der kan komme rigtig galt af sted med at drive virksomhed på den tro, at intet kan forandre sig de næste 10-15 år.

Jeg må jo sige, at jeg også har set udsendelser i fjernsynet, hvor en landmand blev spurgt, hvad det ville betyde. I hans tilfælde – sagde vedkommende – ville det betyde, at han nu i stedet vil prøve at fede svinene op her, for det kunne han se en fordel i. Så der er mange diskussioner omkring, hvor man geografisk ligger henne.

Men ikke at prøve på at løse det problem, at man står i vejen, vil da alligevel være underligt. Jeg går da ud fra, at vi er enige om, at vi da ikke behøver at stå i vejen. Vi kan da i det mindste sikre, at vi kan prøve at bevare de danske arbejdspladser, hvis det nu skulle være muligt.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg går meget ind for ligeberettigelse, og derfor ville jeg høre, om det er korrekt, at det ifølge lovforslaget er sådan, at man kan gifte sig til flere svin, i og med at det nu ikke bare er manden, men også konen, der kan få lov at have det antal dyreenheder, som regeringen nu lægger op til.

Det fører mig til at stille spørgsmålet om, hvordan regeringen vurderer, hvor mange flere svin der vil komme. Hvordan vil svinetrykket udvikle sig, hvis man gør det, at man vælger at bruge normen fuldt ud i forhold til antallet af bedrifter, man har, altså hæver den med 200 dyreenheder? Hvor mange flere svin kommer der så?

Kl. 17.40

Så var der et andet spørgsmål: Hvis man vælger, som man gør det i dag, at eksportere adskillige millioner svin, hvor mange flere regner regeringen så med, der kommer? Der må være nogle scenarier, som regeringen kigger på. Det korte af det lange er jo, at forslaget er blevet stillet, for at man kan have nogle flere svin i Danmark. Er det ikke korrekt? må jeg spørge ministeren.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Der var to spørgsmål.

Det første omkring ligeberettigelsen kan vi lige tage først: Jamen det glæder mig da, at det er sådan, at hr. Bjarne Laustsen synes, at det er

en god ide. Men jeg tror nu ikke, at ligeberettigelsen har gjort et større indtryk på hr. Bjarne Laustsen, når man alligevel tror, at det først er noget, vi indfører nu. Hr. Bjarne Laustsen har haft længere tid til at glæde sig over det, for det var sådan set noget, der skete sidste gang. Jeg siger det kun, fordi det jo er rart nok, at man har kunnet glæde sig over det længe.

Til det næste om antallet af svin kan jeg svare: Næh. Jeg må også sige til hr. Bjarne Laustsen, at det jo er ret afgørende, at fordi vi tillader gårde med over 750 dyreenheder, er det jo ikke ensbetydende med, at man kan få lov at udvide, så jeg forstår slet ikke sammenhængen. Fordi vi laver landbrugsloven om, ophæver vi jo ikke al miljølovgivning og siger, at man så nu kan have alle de grise, alle de svin, man vil, i Danmark.

Men jeg vil bare have lov at sige i debatten, at det, der er det helt afgørende, er, at man er nødt til at gøre sig klart, at når man diskuterer, om man gerne vil beholde slagterier i Danmark og beskæftige slagteriarbejdere, så er der altså en god sammenhæng mellem antallet af dyr, der skal slagtes, og antallet af slagteriarbejdere, vi har behov for.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg er glad for, at ministeren siger, at der skal være ligeberettigelse osv. Jeg tror nu ikke, det er fødevarereloven eller landbrugsloven her, der regulerer det; det er mere ægteskabslovgivningen, hvorefter man ikke har ret til flerkeroneri, for så kunne man jo gifte sig til rigtig mange svin.

Nå, men jeg forstår, at ministeren nu ikke vil sige noget som helst om, hvordan han tror svinetrykket vil udvikle sig omkring det her. Mon det kommer frem inden tredjebehandlingen af det her lovforslag? Der er ting, der skal ordnes med miljømyndighederne, og hvordan skal handleplanerne se ud? Får vi et svar inden tredjebehandlingen på, hvad regeringen tror at det her forslag vil føre med sig?

Så vil jeg godt sige, at det var en pudsigt sammenblanding, ministeren havde i sine afsluttede bemærkninger om, at det her skulle have noget med landlejere at gøre. Vi har jo set ministeren sige direkte på fjernsynet, at det da er en sag, vi skal have kigget på. Dansk Folkeparti sagde betingelsesløst: Det her forslag skal vi have ordnet, men uden at det var et spørgsmål om, at man skulle øge antallet af dyreenheder. Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Fødevarerministeren (Hans Christian Schmidt): Nu er det jo sådan, og det tror jeg også at hr. Bjarne Laustsen ved, at når en minister fremsætter et lovforslag, så plejer man at tage alle ideerne med og bliver ikke ved med at fremsætte nye lovforslag – jeg tror, hr. Bjarne Laustsen har diskuteret det mange gange i Folketinget – og ja, man kan måske endda finde eksempler på, at man har kritiseret en minister for ikke at gøre tingene færdige i stedet for bare at blive ved med at komme med ekstra lovforslag.

Må jeg så ikke om det med, hvor mange grise vi taler om, igen sige: Det at landbrugsloven ikke mere stiller krav om ejerjord ved over 250 dyreenheder, men ved 120 dyreenheder – eller rettere sagt, det gør den, men vi sætter ejendomskravet til 30 pct. og ikke 100 pct. – jamen det har da ikke noget at gøre med, hvor mange grise man så må have. Vi må endelig sende det signal nu ud til hele Danmark, så ingen tror på det, hr. Bjarne Laustsen er ved at fortælle, nemlig at man nu roligt kan starte med at købe ind, for nu kører vi bare.

Det er jo et helt andet sæt regler, som har med miljømyndighederne at gøre, det er miljøregler, og det er dem, der afgør, om man kan eller ej. Der er f.eks. det kumulative princip, som er et lidt teknisk udtryk, men som betyder, at det ikke er nok, at man har lov til at udvide – altså man har en bedrift, der kunne tåle f.eks. at få flere svin ind – næh, man skal også sikre sig, at det samlede tryk i området ikke er større, end det må være af miljøhensyn, og så kan det være lige gyldigt, om man har luft til det eller ej.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Det kan måske virke mærkeligt, at jeg lige vil stille et spørgsmål til ministeren, da vi jo har indgået en aftale. Men med den her debat, der har været i dag, har jeg på et tidspunkt følt det, som om jeg blev sat ind i en boks og der var nogen, der blev ved med at råbe til mig: Du skal ikke tro på ministeren, du skal ikke tro på ministeren. Og hvis man sidder i sådan en boks og det bliver gjort tilstrækkelig mange gange, så kan der ske det med mennesker, at de så småt begynder at spørge: Gud ved, om virkeligheden er sådan?

Derfor bliver jeg nødt til at stille følgende spørgsmål til ministeren: Det er nu blevet påstået i dag, at det her ikke medfører nogen skærpede krav til miljøet, der kommer ikke rigtig no-

gen skærpede krav til dyrevelfærdet, mange af de ting, der egentlig står i lovforslaget om, at ting skal skærpes, vil faktisk ikke ske, for man skal ikke tro på ministeren. Er ministeren så også klar over, at hvis ministeren løber fra de ting, der står, der skal ske i det her lovforslag, så bliver det totalt umuligt at indgå aftaler med Dansk Folkeparti fremover?

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jeg tror, jeg vil svare på den her måde til hr. Christian H. Hansen: Det er sikkert, fordi de aftaler, hr. Christian H. Hansen er vant til at indgå med ministeren og for den sags skyld med andre i regeringen, altid holder, og så bliver man jo ikke angrebet af det her med, at man tror, det kan være, at der er nogen, der løber fra det.

Så jeg kan selvfølgelig bekræfte, at i en aftale gælder det begge veje for begge parter. Ligesom vi forventer, at vores aftaleparter selvfølgelig overholder de spilleregler, så overholder vi dem også.

Derfor er det i grunden et godt punktum at sætte for dagen efter en lang debat: at vi alle sammen kan være sikre på, at det giver bedre dyrevelfærd, det giver bedre miljø. Det bliver forhåbentlig også bedre for arbejdspladserne, og det bliver forhåbentlig også bedre for dem, der skal sørge for, at de kommer.

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg vil bare takke ministeren for svaret og takke ministeren for, at min dag nu er reddet.

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jamen sådan oplever jeg det også. Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen

gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

22) Forhandling om redegørelse nr. R 10: Ministeren for ligestillings redegørelse 2005/-perspektiv- og handlingsplan 2006 af 28/2 2006. (Redegørelsen anmeldt 28/2 2006. Redegørelsen givet 28/2 2006. Meddelelse om forhandling 28/2 2006).

Forhandling

Formanden:

Hr. Troels Lund Poulsen. ... Er det ministeren, der skal på først? Ifølge mit manuskript er det ordføreren. Men så giver vi ordet til ministeren for ligestilling.

Ministeren for ligestilling (Eva Kjer Hansen): Jeg vil give kvinder og mænd lige muligheder for at udfolde sig, for at være aktive i samfundsdebatten og i beslutningerne. Jeg vil give samfundet mulighed for at sikre vækst og velstand ved at bruge alles ressourcer og talenter. Så kort kan det i virkeligheden siges. Det er målet med min perspektiv- og handlingsplan for i år.

Med planen vil jeg sende et klart signal om, at alle har ret til selv at vælge, hvordan deres liv skal forme sig. Men det skal være bevidste og kritiske valg, så kvinder ikke automatisk følger i deres mors eller bedstemors fodspor og mænd ikke i deres fædres eller bedstefædres. Og jeg vil sende et signal til hele samfundet om, at vi alle har et ansvar at tage, for at det lykkes.

Det er en nuanceret plan med nye perspektiver for ligestillingsarbejdet. Før jeg går nærmere ind i de nye planer, vil jeg berøre et tema, som virkelig optager mig meget.

Moderne slaveri eller handel med kvinder er en af vor tids mest horrible forbrydelser mod mennesker. Det er vanskeligt at forstå den afstumpethed og kynisme, der ligger bag en sådan ligegyldighed over for andre menneskers liv. Kvinder bliver handlet som kvæg til et liv under tvang og umenneskelige forhold. Der er ingen tvivl i mit sind om, at her ligger en af de væsentligste opgaver også i årene fremover.